

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

ГЕНЕРАЛНА ДИРЕКЦИЯ
ДЕЙСТВИЕ НА КЛИМАТА

Дирекция Б - Европейски и международни пазари на въглеродни емисии

Ръководство № 11

относно хармонизираната методология за разпределяне на
безплатно разпределение на квоти за емисии на ЕС -
преразглеждане за 2024 г.

Насоки относно плановете за неутралност по отношение на климата като условие за безплатно разпределение на квоти

Окончателна версия, издадена на 26 февруари 2024 г.

Ръководството не представлява официална позиция на Комисията и не е правно обвързващо. Настоящото ръководство обаче има за цел да изясни изискванията, установени в Директивата за СТЕ на ЕС, FAR и Регламента за CNP, и е от съществено значение за разбирането на тези правно обвързващи правила.

СЪДЪРЖАНИЕ

1	Въведение	3
1.1	Обхват на настоящия документ с насоки	3
1.2	Структура на настоящия документ с насоки	3
1.3	Къде да намерите ръководни документи	4
2	Условност на безплатното разпределение във връзка с КНП	5
2.1	Законодателна рамка за плановете за неутралност по отношение на климата	5
2.2	Общи съображения за CNP	9
2.2.1	Понятия и дефиниции на CNP	9
2.2.2	Процес на разработване и прилагане на CNP	15
2.3	Условно безплатно разпределение на квоти за инсталации p-BM над 80 th перцентил	21
2.4	Условно безплатно разпределение на квоти за централно отопление	23
3	План за неутралност по отношение на климата	30
3.1	Минимално съдържание	30
3.2	Изисквания на CNP	33
3.2.1	Идентификация на инсталацията	33
3.2.2	Обхват и граници на системата	33
3.2.3	Исторически нива на емисиите	33
3.2.4	Основни етапи и цели	34
3.2.5	Мерки и инвестиции	35
3.2.6	Въздействия	40
4	Приложение А Списък на съкращенията	42
5	Приложение Б Преглед на съответното законодателство	44

1 Въведение

1.1 Обхват на настоящото ръководство

Настоящият ръководен документ е част от група документи, които имат за цел да подпомогнат държавите членки¹, както и техните компетентни органи, при последователното прилагане в целия Съюз на методиката за разпределение на квоти за втория период на разпределение на квоти за емисии от фаза 4 на СТЕ на ЕС, след преразглеждането на Директивата за СТЕ на ЕС² и

¹ Когато в настоящото ръководство се използва терминът "държави членки", той включва и страните от ЕАСТ, обхванати от СТЕ на ЕС, когато е приложимо.

² Директива (ЕС) 2023/959 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и Решение (ЕС) 2015/1814 относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара за

Делегиран регламент 2019/331 на Комисията относно "Преходни правила за целия Съюз за хармонизирано безплатно разпределение на квоти за емисии съгласно член 10а от Директивата за СТЕ на ЕС" (FAR)³, както и последващите актове за изпълнение. В Ръководен документ 1 относно общите насоки към методологията за разпределение на квотите е направен преглед на законодателния контекст на групата ръководни документи. В него също така се обяснява как различните ръководни документи са свързани помежду си и се предоставя речник на терминологията, използвана в ръководството.

В настоящото ръководство се разработва общата хармонизирана методика за безплатно разпределение на квоти по член 10а, описана в Ръководство 1, по отношение на представянето на планове за неутралност по отношение на климата (ПНМК) от операторите на СТЕ на ЕС, за да се изпълнят изискванията за условност, свързани с кандидатстването за безплатни квоти, както и критериите, на които трябва да отговарят тези ПНМК. **Бележка относно нерешените въпроси в тази версия на ръководния документ**

Тъй като процесът на вземане на решения относно методологията за разпределяне на средствата все още не е приключил, някои елементи на настоящия ръководен документ все още не са определени. Това включва по-специално въпроси, свързани с преразглеждането на FAR, Регламента за промени в нивото на дейностите (ALCR) и преразглеждането на Регламента за акредитация и проверка. Освен това това може да се отнася и за препратки към самото неизпълнено законодателство или към придружаващите го ръководни документи, които все още предстои да бъдат подготвени или финализирани.

1.2 Структура на настоящото ръководство

В раздел 2 са разгледани случаите, при които част от безплатното разпределение на квоти през втория период на разпределение на квоти от фаза 4 е обвързано с наличието на съвместим план за неутралност по отношение на климата, като са обсъдени случаите на инсталации с продуктови еталон над 80th персентил⁴ и инсталации за централно отопление.

съответно. Раздел 3 е посветен на задължителните елементи на ПНПО, като обяснява определенията и понятията, използвани по отношение на минималното съдържание на ПНПО, както е предвидено в Регламента за ПНПО.

За да се ориентира читателят в съдържанието на настоящото ръководство, са използвани следните правила за оформление:

Система на Съюза за търговия с емисии на парникови газове (текст от значение за ЕИП), PE/9/2023/REV/1, ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 134-202, вж.: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0331>

⁴ По-подробно: "инсталации с подинсталация по продуктови еталони (p-VM) със специфични емисии, по-високи от 80-ия персентил на тяхната еталонна крива".

- Съответните законодателни членове са включени в курсив в текстовите полета;
- □ се използва за препратка към други раздели, в които са разработени конкретни елементи, цитирани в статията, включена в текстовото поле;
- Когато се правят наблюдения, които могат да бъдат от особено значение за читателя, в полето се поставя следната икона:
- Списък на съкращенията е включен в приложение А към настоящото ръководство;
- Преглед на съответното законодателство, с официалния му номер и "съкратеното заглавие", както е използвано в настоящото ръководство, е включен в приложение Б.

Тук трябва да се отбележи, че (за подстиите и параграфите) заглавията на текстовите полета не се отнасят непременно до официалните заглавия на статиите. Когато такива не съществуват, се използва заглавие, което отразява насочеността на правния текст, включен в текстовото поле.

1.3 Къде да намерите ръководни документи

Всички документи с насоки, често задавани въпроси и образци на Комисията във връзка с правилата за безплатно разпределение на квоти можете да намерите в:

https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/allowances_en#tab-0-1

Освен това Комисията предостави обширен набор от насоки във връзка с MRVA (мониторинг, докладване, проверка и акредитация) в рамките на СТЕ на ЕС⁵. Предполага се, че потребителят на настоящия документ е запознат поне с основните принципи на MRVA.

2 Условност на безплатното разпределение във връзка с КНП

В този раздел се обясняват правилата, предвидени в законодателната рамка за плановете за неутралност по отношение на климата в контекста на СТЕ на ЕС. Тази рамка

⁵ https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring_en#tab-0-1 - вижте по-специално раздела "Бързи ръководства".

е описана за първи път в раздел 2.1. Директивата за СТЕ на ЕС и законодателството за нейното прилагане съдържат различни разпоредби, които се прилагат към ПНП за инсталации за еталонни продукти и за централно отопление. Тези междусекторни разпоредби са обяснени в раздел 2.2, като се обръща внимание на общите определения и административния процес за разработване и прилагане на CNP. Специфичните разпоредби за инсталациите за еталонни продукти и за централизираното топлоснабдяване са описани съответно в раздели 2.3 и 2.4. Минималното съдържание на CNP е разгледано в раздел 3.

2.1 Законодателна рамка за плановете за неутралност по отношение на климата

Директивата за СТЕ на ЕС за 2023 г. включва различни разпоредби за привеждане на СТЕ на ЕС в съответствие с нивото на амбиция на пакета от мерки "Подходящ за 55". В допълнение към намаляването на общото количество квоти, налични при по-бързо затягане на горната граница, няколко разпоредби имат за цел да намалят количеството безплатно разпределени квоти, издадени съгласно член 10а от Директивата. В актуализирания член 10а, параграф 1 се въвеждат редица случаи на условно безплатно разпределение в алинея 5, т.е. ситуации, при които трябва да бъдат изпълнени определени условия, преди да бъде издадено пълното окончателно количество безплатни квоти.

В директивата са определени три отделни случая на такава условност:

1. Безплатното разпределение за отговарящите на условията инсталации ще бъде намалено с 20 %, ако операторите не са изпълнили определени препоръки за енергийна ефективност от енергийни одити или системи за енергиен мениджмънт съгласно изискванията на Директивата на ЕС за енергийната ефективност (EED)⁶.
2. Безплатното разпределение на допустимите инсталации, които имат продуктови бенчмаркове (p-BMs)⁷, ще бъде намалено с 20 %, ако специфичните емисии на дадена подинсталация са по-високи от 80th перцентил на тяхната бенчмаркова крива, освен ако не разполагат с действащ план за неутралност по отношение на климата (CNP).

⁶ Директивата за СТЕ на ЕС за 2023 г. се позовава на член 8 от Директивата за СТЕ на ЕС за 2012 г., който определя инсталациите, от които се изисква да имат сертифицирана система за енергиен мениджмънт и/или да извършват енергийни одити, по отношение на годишното потребление на енергия в инсталациите. Това не трябва да се бърка с актуализираната EED (2023 г.), където тази разпоредба е в чл. 11. Вж: Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО, ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1-56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/oj>

⁷ В останалата част от настоящото ръководство те ще бъдат наричани за краткост "инсталации p-ВМ". Имайте предвид, че CNP се прилага за цялата инсталация, освен ако p-ВМ не допринася за по-малко от 20 % от общото безплатно разпределение на инсталацията. Това означава, че CNP трябва да включва всички подинсталации, които се намират в инсталацията, т.е. не само за подинсталациите с p-ВМ, но и за така наречените "резервни" подинсталации (подинсталации с ВМ за топлинна енергия, ВМ за горива и ВМ за технологични емисии). За повече подробности вж. раздел 2.3.

3. Операторите на централно отопление (ЦО) в държавите членки с относително високи емисии от ЦО⁸ могат да получат допълнителни 30 % безплатни квоти, при условие че разполагат със съвместим CNP.

и да направят достатъчно инвестиции в изпълнението на включените мерки за намаляване на емисиите преди 2030 г.

Член 10а, параграф 1 също така упълномощава Европейската комисия да приема делегирани актове за доразвиване на изискванията за информацията, която операторите трябва да представят, за да покажат дали посочените условия са изпълнени, както и за процедурите за оценка на съответствието. Това отчасти е направено в член 22б от преразгледания **FAR**⁹. За повече информация относно условието за безплатно разпределение на квоти в случай на недостатъчно изпълнение на мерки за енергийна ефективност (условие № 1 по-горе), се позоваваме на *Ръководен документ 12 относно Указания за условието за безплатно разпределение на квоти при изпълнение на мерки за повишаване на енергийната ефективност*.⁹

За другите два случая (условия № 2-3 по-горе) FAR съдържа някои допълнителни разпоредби, свързани с CNP. В тях се уточнява въздействието на неизпълнението на посочените условия върху безплатното разпределение на дадена инсталация. Това включва въздействието в случай, че не са изпълнени както условие № 1, така и условие № 2 (за повече информация вж. раздел 2.2), както и връзката между разпределението на ниво инсталация и резултатите на подинсталацията(ите) (за повече информация вж. раздел 2.3). Във FAR са посочени и сроковете за проверка на съответствието на CNP, ролята на компетентните органи (CA) и проверяващите, както и актуализирането и публикуването на CNP (вж. раздел 2.2).

Освен това е приет отделен **регламент за прилагане на НПЗ**¹⁰, който предписва минималното съдържание и формат на плановете и определя основната терминология, използвана в НПЗ. Регламентът за КНП отчита необходимостта от съгласуваност със съществуващото законодателство на ЕС и се основава на съществуващите определения и понятия, включително Европейското право в областта на климата¹¹, Механизма за възстановяване и устойчивост и

⁸ Дефинира се като дял на емисиите и БВП на ДЧ в общите емисии и БВП на ЕС, вж. раздел 2.4 за повече подробности.

⁹ Връзка към URL адреса, след като актуализираните GD са онлайн.

¹⁰ Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2441 на Комисията от 31 октомври 2023 г. за определяне на правила за прилагане на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на съдържанието и формата на плановете за неутралност по отношение на климата, необходими за предоставяне на безплатно разпределение на квоти за емисии, вж:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32023R2441>.

¹¹ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамка за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) №

Социалния фонд за климата ¹² , както и Директивата за отчитане на корпоративната устойчивост

⁹ Делегиран регламент (ЕС) .../... на Комисията от 30.1.2024 г. за изменение на Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 по отношение на преходните правила за целия Съюз за хармонизирано безплатно разпределение на квоти за емисии, [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2024\)441&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2024)441&lang=en)

401/2009 и (ЕС) 2018/1999 ("Европейско право в областта на климата") (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1), <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>.

¹² Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и повишаване на устойчивостта (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17), <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>;

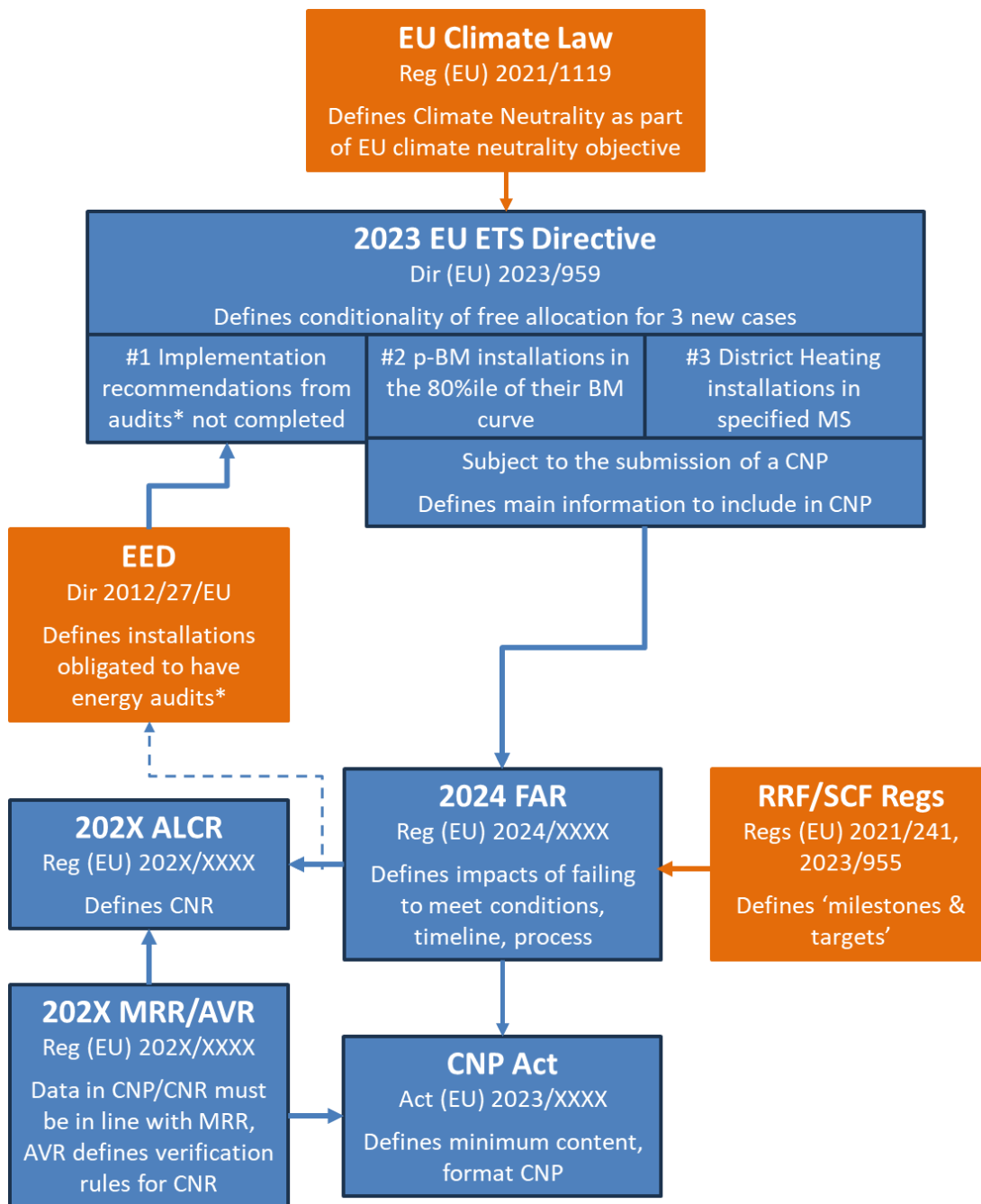
Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на Социален фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060 (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 1), <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj>.

(CSRD)¹³ , както и на Регламента за мониторинг и докладване (MRR)¹⁴ и на FAR, както е показано на фигура 1.

¹³ Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС по отношение на отчитането на корпоративната устойчивост, ОВ L 322, 16.12.2022 г., стр. 15-80,

ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj>

¹⁴ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията от 19 декември 2018 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията (ОВ L 334, 31.12.2018 г., стр. 1), http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj .

Фигура 1 Връзка между различните части на законодателството, засягащи условията на CNP за безплатно разпределение на квоти¹⁵, като Директивата за СТЕ на ЕС и нейните делегирани

¹⁵ Условието за енергийна ефективност са доразвити и в други законодателни актове (като FAR и ALCR). Тези връзки не са показани тук от съображения за яснота на графиката. За повече информация вижте GD12 относно условността на енергийната ефективност.

актове и актове за изпълнение са показани в синьо¹⁶, а другото законодателство - в оранжево¹⁸.

2.2 Общи съображения за CNP

2.2.1 Понятия и определения на CNP

Неутралност по отношение на климата

Определението за неутралност по отношение на климата, използвано в Директивата за СТЕ на ЕС и в законодателството за нейното прилагане, се основава на описанието на целта на ЕС за неутралност по отношение на климата до 2050 г., както е установено в член 2 от Европейското законодателство в областта на климата (вж. *Текстово поле 1*).

Текстово каре 1 Европейско право за климата Чл.2.1: Определение за неутралност по отношение на климата

Емисиите и поглъщанията на парникови газове в целия Съюз, регламентирани в правото на Съюза, се балансират в рамките на Съюза най-късно до 2050 г., като по този начин емисиите се свеждат до нетна нула до тази дата, а след това Съюзът се стреми да постигне отрицателни емисии.

Това означава, че:

- Обхватът на плановете за неутралност по отношение на климата надхвърля само емисиите на CO₂, като обхваща и други парникови газове (ПГ) (изразени в еквиваленти на CO₂).
- Климатичната неутралност се отнася до нетните емисии, т.е. включва както емисиите на парникови газове, така и поглъщането им от поглъщителите.
- Срокът за постигане на такива нулеви нетни емисии е до 2050 г. включително.

¹⁶ AVR = Регламент за акредитация и верификация, Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067 относно проверката на данни и акредитацията на проверяващи органи съгласно Директива 2003/87/ЕО, http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/oj¹⁸ * = или сертифицирани системи за енергиен мениджмънт.

Във връзка с НПЗ в контекста на Директивата за СТЕ на ЕС това определение се ограничава до газовете и източниците и поглътителите, които са обхванати от системата.¹⁷ Понастоящем това означава, че като източници се включват CO₂, както и N₂O от производството на азотна киселина, адипинова киселина и глиоксал и глиоксилова киселина и PFC от производството на първичен алуминий, а като поглътителители - някои технологично базирани отстранявания. Поглъщанията от биологични поглътителители (горско стопанство) са изключени от СТЕ на ЕС, а следователно и от КНП. Освен това е определено, че целите на операторите за неутралност по отношение на климата не могат да бъдат постигнати чрез използването на въглеродни компенсаторни кредити¹⁸. Използването на каквито и да било технологии за намаляване или отстраняване на емисии за постигане на неутралност по отношение на климата следва да бъде в съответствие със съответното (национално и общностно) законодателство.

Планове за неутралност по отношение на климата

Условието за предоставяне на безплатни квоти като част от преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС е установено за първи път във връзка с изпълнението на мерки за енергийна ефективност (условие № 1 в раздел 2.1) в член 10а, параграф 1, алинея 3. Плановете за неутралност по отношение на климата са въведени впоследствие в петата алинея, която се фокусира върху (под)инсталациите за производство на продукти и енергия (вж. *Текстово поле 2*). За инсталациите за БГВ условието за безплатно разпределение е въведено по-късно, в чл. 10б, параграф 4 от директивата (вж. *текстово поле 3*).

Тук следва да се отбележи, че операторите нямат правно задължение да представят CNP. Единствено в случаите, когато операторите искат да получат безплатни квоти, които са обвързани с условието, че разполагат със съответен CNP, от тях се изисква да представят такъв план, за да установят допустимостта си.

Текстово поле 2 2023 г. Директива за СТЕ на ЕС Член 10а, параграф 1, пета алинея:

Безплатно разпределение на квоти под условие на план за неутралност по отношение на климата (за инсталации с p-VM над 80th персентил)

В допълнение към изискванията, посочени в третата алинея на настоящия параграф¹⁹, намалението с 20 %, посочено в тази алинея, се прилага, когато до 1 май 2024 г. операторите на инсталации, чиито нива на емисии на парникови газове са по-високи от 80-ия персентил на нивата на емисии за съответните продуктови референтни показатели, не са изготвили план за неутралност по отношение на климата за всяка от тези инсталации за дейностите ѝ, обхванати от настоящата директива. Този план съдържа елементите, посочени в член 10б, параграф 4, и се изготвя в съответствие с

¹⁷ Съгласно точка 5 от приложението към Регламента за КНП, която препраща към определенията в съответствие с правилата и системните граници, установени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 (РПР) и в Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 (ДРД).

¹⁸ Както е посочено в *текстово поле 3*.

¹⁹ Познавайки се на условията, свързани с мерките за енергийна ефективност, определени в задължителните енергийни одити.

актовете за изпълнение, предвидени в посочения член. Член 10б, параграф 4 се тълкува като отнасящ се само до нивото на инсталацията.

- Обърнете внимание, че начинът, по който се прилага 20-процентното намаление за засегнатите инсталации, е допълнително разгледан в раздел 2.3 по-долу, докато процесът и графикът за подаване на CNP са описани в раздел 2.2.2.

Мерки, етапи и цели на CNP

По отношение на съдържанието на CNP, споменатата по-горе пета алинея се отнася до член 10б "Преходни мерки за подпомагане на някои енергоемки отрасли в случай на изместване на въглеродни емисии", където е установено изискването за представяне на CNP, за да могат операторите на централно отопление да получат право на допълнителни безплатни квоти (вж. *Текстово каре 3*). В резултат на това всички ПНП трябва да съдържат информацията за мерките и инвестициите, междинните цели и етапите, както и очакваното въздействие на мерките и инвестициите, посочени в текстовото поле по-долу, включително ПНП на инсталациите за р-ВМ.

Текстово поле 3 2023 г. Директива за СТЕ на ЕС Чл.10б(4): Информация, която се изисква в CNP

До 1 май 2024 г. операторите на централно топлоснабдяване изготвят план за неутралност по отношение на климата за инсталациите, за които кандидатстват за допълнително безплатно разпределение в съответствие с втора алинея от настоящия параграф. Този план е в съответствие с целта за неутралност по отношение на климата, посочена в член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119, и в него се посочват

(а) мерки и инвестиции за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. на ниво инсталация или дружество, с изключение на използването на кредити за компенсиране на въглеродни емисии;

(б) междинни цели и етапи за измерване на напредъка, постигнат за постигане на неутралност по отношение на климата, както е посочено в буква а) от настоящата алинея, до 31 декември 2025 г. и до 31 декември на всяка пета година след това;

(с) оценка на въздействието на всяка от мерките и инвестициите, посочени в буква а) от настоящата алинея, по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове. □ Обърнете внимание, че определянето на целите и етапите е разгледано допълнително в раздел 3.2.4.²⁰

²⁰ Имайте предвид, че (за краткосрочните цели) не е задължително да бъдат цели за намаляване на емисиите (например за 2025 г.), както е обяснено допълнително в раздел 3.2.4.

Тук следва да се отбележи, че позоваването на "ниво предприятие" в буква а) от *текстово поле 3* се отнася само за централизираното топлоснабдяване, но не и за (под)инсталациите за р-образци, както е изяснено в регламента за CNP и в преразгледания FAR (вж. раздел 2.3). Регламентът за КНП уточнява още, че в буква б) по-горе "етапите" се отнасят до качествени постижения, докато "целите" се отнасят до количествени постижения за намаляване на емисиите (съображение 5). По-долу са дадени някои примери за такива етапи и цели.

Примерите за важни етапи включват:

- Вземане на решение за финансова инвестиция;
- Получени разрешителни за строеж;
- Започване на строителството или инсталирането на оборудването; - Започване на експлоатацията.

Примери за цели:

- Относително намаление на емисиите (%) през година X в сравнение с емисиите в миналото;
- Абсолютно намаление на емисиите през година X в сравнение с историческите емисии;
- Относително намаление на специфичните емисии през година X в сравнение с базовите специфични емисии;
- Относително намаление под съответното ниво на БМ.

Текстово поле 4 Регламент за КНП, чл. 2: Съдържание на плановете за неутралност по отношение на климата

(2) "основни етапи" означава качествени показатели за напредъка в постигането на дадена мярка или инвестиция за постигане на целта за неутралност по отношение на климата до 2050 г., както е описано в член 2 от Регламент (ЕС) 2021/1119, на ниво инсталация или по избор на ниво предприятие за операторите на централно отопление, съгласно член 10а, параграф 1, пета алинея и член 10б, параграф 4, трета алинея от Директива 2003/87/ЕО, с изключение на използването на компенсаторни кредити за въглеродни емисии;

(3) "цели" означава количествени показатели за напредъка в постигането на мярка или инвестиция за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г., както е описано в член 2 от Регламент (ЕС) 2021/1119, на ниво инсталация или по избор на ниво дружество за операторите на централно отопление, съгласно член 10а, параграф 1, пета алинея и член 10б, параграф 4, трета алинея от Директива 2003/87/ЕО, с изключение на използването на компенсаторни кредити за въглеродни емисии;

(4) "междинни цели и етапи" означава цели и етапи, определени за 31 декември 2025 г. и за 31 декември на всяка пета година след това.

□ Обърнете внимание, че определението за мерки и инвестиции е разгледано допълнително в раздел 3.2.5.

Некумулятивен характер на санкциите за двойна условност

Следва да се отбележи, че за инсталациите р-ВМ, които попадат над 80th персентила на тяхната крива на ВМ (условие № 2 в раздел 2.1 по-горе), може да се приложи и условието, свързано с изпълнението на мерки за енергийна ефективност (условие № 1 в раздел 2.1). Това се нарича в преработения FAR "двойна условност". В този случай 20-процентното намаление на безплатното разпределение се прилага само веднъж. Това означава, че:

- Ако са изпълнени едновременно условие 1 и условие 2, операторите имат право на пълния размер на безплатните квоти;
- Ако не е изпълнено условие 1 или условие 2, се прилага намалението от 20%;
- Ако не са изпълнени едновременно условие 1 и 2, общият размер на безплатните квоти също се намалява с 20%.

В преработения FAR условие № 1 е включено в чл. 22а, а условие № 2 - в чл. 22б, като двойното условие е разгледано в чл. 22в (вж. *Текстово каре 5*).

Текстово каре 5 FAR Чл.22: Условност и двойна условност

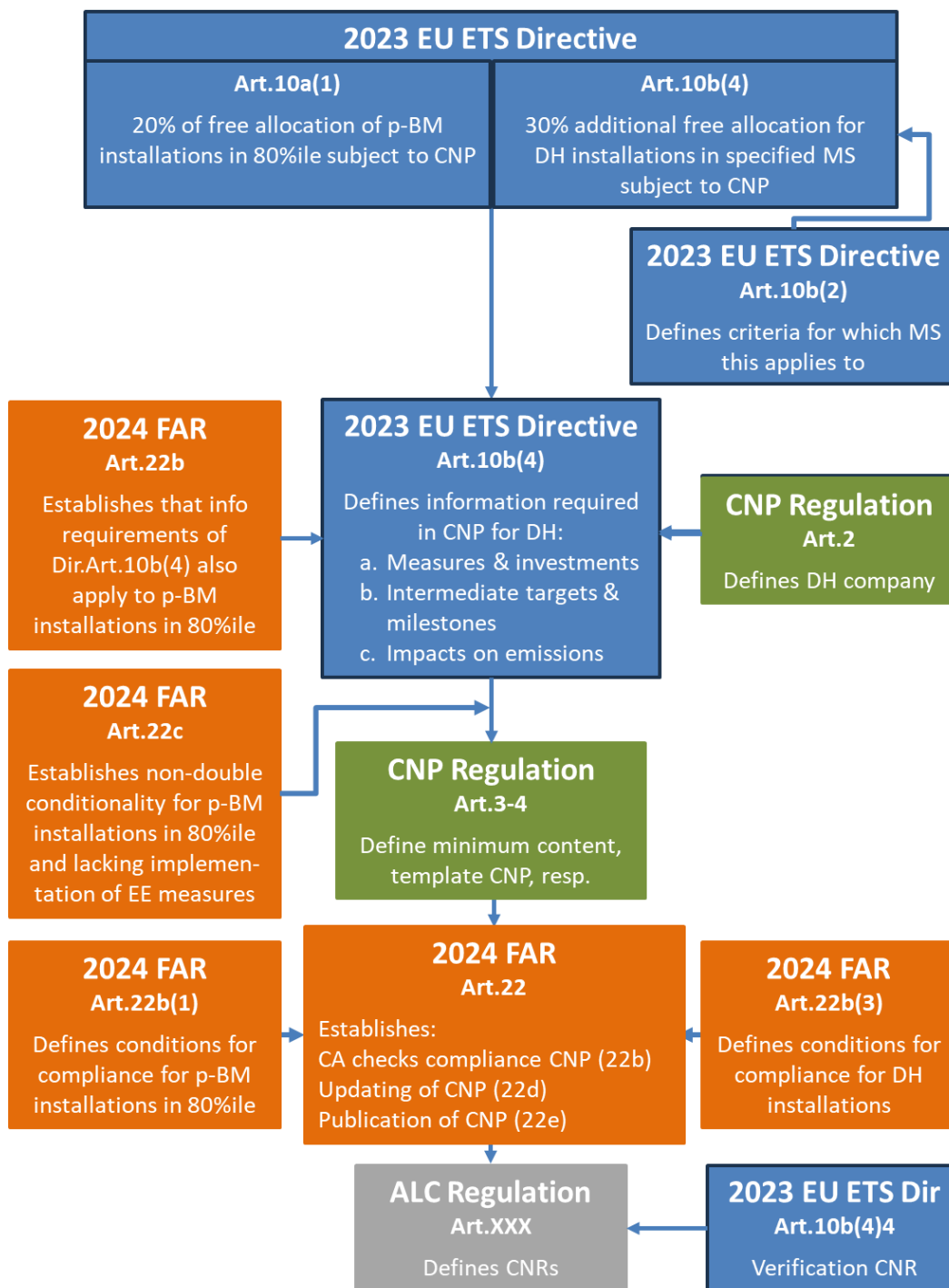
Събитие 24

С цел да се запазят стимулите на двойното условие и да се избегнат необосновани последици, условието за безплатно разпределение на средства за изпълнение на мярка за повишаване на енергийната ефективност и условието за безплатно разпределение на средства за планове за неутрализиране на климата не следва да се кумулират. Това означава, че намаляването с 20 % на безплатното разпределение следва да се прилага, ако не е изпълнено едното или двете условия съгласно член 10а, параграф 1, трета и пета алинея от Директива 2003/87/ЕО.

Член 22в Некумулятивен характер на намалението от 20 % по членове 22а и 22б

Намалението от 20 %, посочено в член 22а и член 22б, се прилага за дадена инсталация само веднъж през съответния период на разпределение.

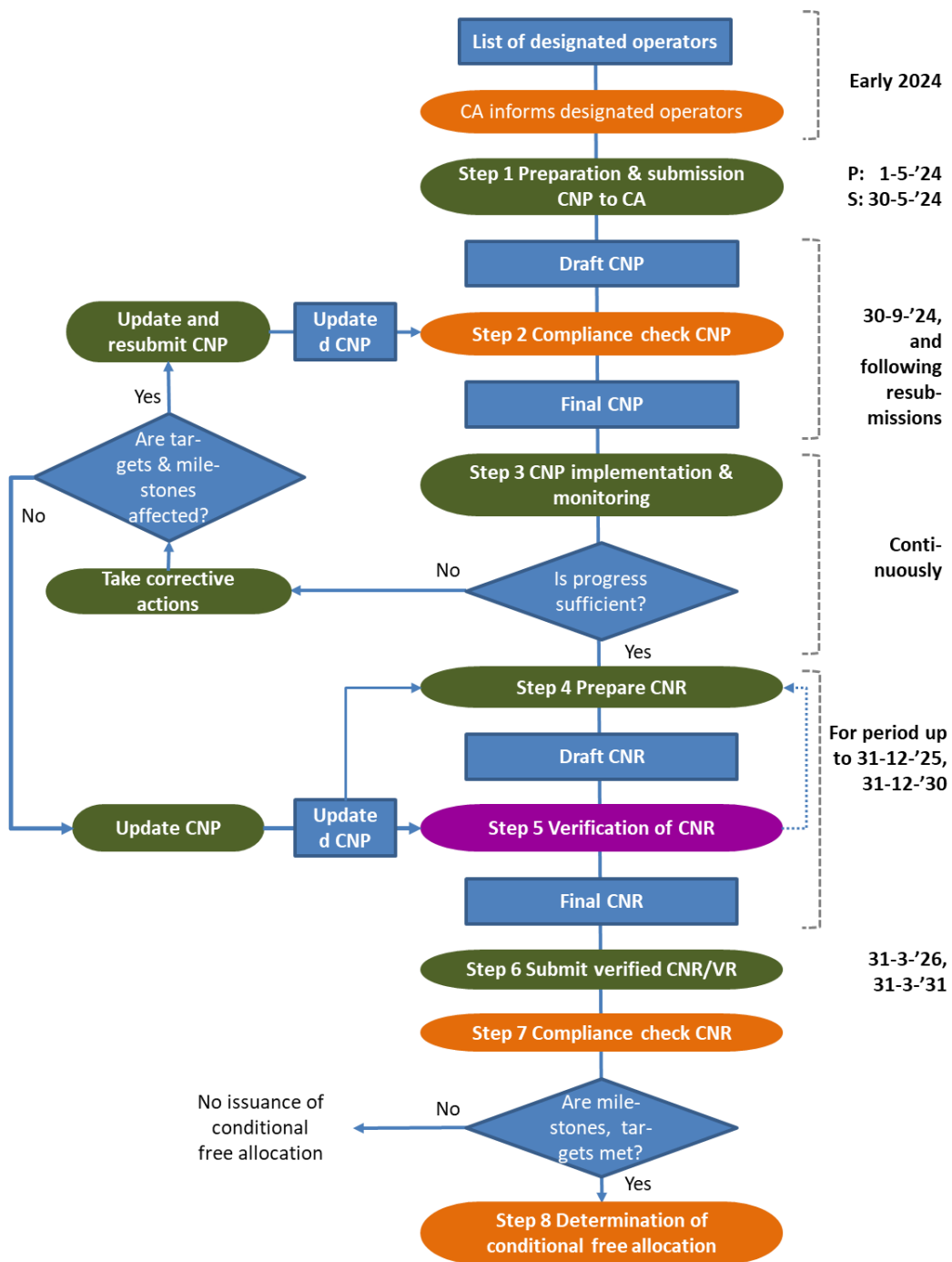
На фигура 2 по-долу е показано как различните разпоредби за обвързаността на КНП с условия са свързани помежду си.

Фигура 2 Връзка между различните законодателни членове, свързани с CNP (Директивата за СТЕ на ЕС за 2023 г. е показана в синьо, FAR за 2023 г. - в оранжево, Регламентът за CNP - в зелено, а преработеният ALCR, който все още предстои да бъде изготвен - в сиво).

2.2.2 Процес на разработване и прилагане на CNP

На фигура 3 по-долу е показан процесът на разработване и проверка на съответствието на CNP както за инсталациите p-BM, така и за инсталациите DH, освен ако не е отбелязано друго. Основните стъпки са разгледани по-долу.

Фигура 3 Процес на разработване и прилагане на CNP. Елипсите показват действията на различните заинтересовани страни (оранжево = УО, зелено = оператор, лилаво = проверител). Правоъгълните полета показват резултатите (VR = доклад за проверка).

Операторите на ДН²¹ имат право да кандидатстват за преходното допълнително безплатно разпределение, ако се намират в една от държавите членки, които отговарят на критериите, посочени в член 10б, параграф 4 от Директивата (за повече подробности вж. раздел 2.4). Това се отнася само за втория период на разпределение на квоти от фаза 4.

По отношение на *подинсталациите за р-еталон* Комисията изготви списък на инсталациите, чието безплатно разпределение ще бъде намалено с 20 %, ако те нямат съвместим CNP, в съответствие с член 10а, параграф 1 от Директивата (за повече подробности вж. раздел 2.3). Този списък се предоставя на компетентните органи на държавите-членки, които отговарят за информирането на засегнатите оператори. Следва да се отбележи, че този списък *няма да бъде* актуализиран, за да се осигури правна сигурност на операторите от списъка, както и на тези, които не са включени в него.²² За инсталациите, които са включени в списъка, задълженията по CNP остават в сила до постигането на всички цели (за постигане на неутралност по отношение на климата през 2050 г.), освен ако инсталацията или съответната продуктова подинсталация не спре да работи и при положение, че промените във физическия капацитет или технологията не позволяват да се възобнови производството в тази подинсталация.²³

Стъпка 1 Изготвяне и подаване на CNP

Така определените оператори, които искат да получат условното количество безплатни квоти, трябва да изготвят CNP в съответствие с минималните изисквания за съдържание и формат, посочени в приложението към Регламента за CNP (вж. раздел 3.1). Когато определените оператори решат да не кандидатстват за - или да не получат - условното количество безплатни квоти, *не е необходимо да се изготвя* и представя CNP. Това се отнася както за операторите на ДН, така и за инсталациите р-ВМ.

Представените CNP трябва да бъдат разработени, като се използва образецът на CNP, предоставен от Комисията, освен ако компетентният орган на държавата членка не е разработил свой собствен образец, който операторите да използват. Ако те решат да направят това, образецът трябва да отразява минималното съдържание и формат на CNP, подобно на електронния образец на Комисията, както се изисква съгласно Регламента за CNP и както е описано по-подробно в раздел 3.

CNP трябва да бъде представен на съответния компетентен орган до 30 май 2024 г. заедно с доклада за базовите данни. Ако CNP не бъде представен до тази дата, условното безплатно разпределение няма да бъде издадено. Обърнете внимание, че издаването на условно безплатно разпределение във всички случаи ще бъде извършено само след като са изпълнени

²¹ За точното определение на операторите на топлофикационни системи и обхвата на емисиите, допустими за условно безплатно разпределение, вж. раздел "Условно безплатно разпределение за централно отопление" 2.4.

²² Изключването на инсталациите от списъка би означавало, че други инсталации ще станат част от най-високите 20 % от кривата на еталонните показатели, засегнати от разпоредбата за условност вместо тях. Тези инсталации ще трябва да бъдат включени в списъка като заместители на пропуснатите инсталации.

²³ Освен ако не бъдат променени в бъдещи ревизии на Директивата за СТЕ на ЕС.

всички условия, включително проверката на доклада за неутралност по отношение на климата (CNR), в края на периода (вж. също стъпки 5-8 по-долу). В *текстово поле 12* и *текстово поле 13* в раздели 2.3 и 2.4 са посочени условията съответно за инсталации p-BM и инсталации DN.

Представянето на CNP може да стане един месец по-рано или по-късно, когато държавите-членки са определили алтернативен срок за такова представяне, в съответствие с чл. 4.2 от FAR, както е посочено в *текстово поле 6*.

Текстово поле 6 FAR чл.4.2: Алтернативни национални срокове за подаване на CNP

1. Операторът на инсталация, която отговаря на условията за безплатно разпределение на квоти съгласно член 10а от Директива 2003/87/ЕО, може да подаде до компетентния орган заявление за безплатно разпределение на квоти за определен период. Това заявление се подава преди 30 май 2019 г. по отношение на първия период на разпределение и на всеки пет години след това.

Държавите-членки могат да определят алтернативен срок за подаване на такива заявления, който обаче не може да бъде по-късен или по-ранен от един месец в сравнение със срока, предвиден в първа алинея.

2. Заявлението за безплатно разпределение, подадено съгласно параграф 1, се придружава от следните данни:

(а) доклад за базовите данни, проверен като задоволителен, в съответствие с мерките, приети съгласно член 15 от Директива 2003/87/ЕО, съдържащ данни за инсталацията и нейните подинсталации, както е посочено в член 10 и приложения I и II към настоящия регламент, като за изчисляване на историческите нива на активност за специфични продуктови референтни показатели се взема предвид приложение III към настоящия регламент, съдържащ всеки параметър, посочен в приложение IV към настоящия регламент, и обхващащ базовия период, свързан с периода на разпределение на квоти, за който се отнася заявлението;

(б) плана за методология на мониторинга, който е в основата на доклада за изходните данни и доклада за проверка в съответствие с приложение VI;

(ба) когато е приложимо, план за неутралност по отношение на климата в съответствие с член 10а, параграф 1, пета алинея и член 10б, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО;

(с) доклад за проверка, издаден в съответствие с мерките, приети съгласно член 15 от Директива 2003/87/ЕО относно доклада за базовите данни

Стъпка 2 Проверка на съответствието на CNP от СА

До 30 септември 2024 г. компетентните органи трябва да проверят CNP, за да се уверят, че той отговаря на изискванията за съдържание и формат, предвидени в Регламента за CNP. Издаването на условно безплатно разпределение зависи от това съответствие, в съответствие

с член 22б, параграф 1 от FAR²⁴. За повече подробности относно изискваното съдържание вж. раздел 3.1. Не е необходимо CNP да бъде проверяван.

Удостоверяващият орган ще публикува CNP, за които е установено, че отговарят на изискванията²⁵. Операторите могат да поискат чувствителната търговска информация да бъде заличена от публикуваната версия на CNP, ако тези искания са "надлежно обосновани". Какво се счита за чувствителна търговска информация (и какво представлява "надлежно обосновано") се определя от съответния компетентен орган в съответствие с националното транспониране на

Директива 2003/4 на ЕС относно обществения достъп до информация за околната среда²⁸, като се има предвид общата цел на НПЗ да стимулира намаляването на емисиите по пътя към неутралност по отношение на климата до 2050 г.

Стъпка 3 Изпълнение и мониторинг от страна на операторите

По време на петгодишния период на разпределение операторът ще прилага мерки и инвестиции в съответствие с неговия съвместим CNP. Законодателството не предписва конкретна траектория (път) за намаляване на емисиите във времето, нито изисква прилагането на конкретни мерки в конкретен момент от време. То изисква само определянето на междинни цели и етапи за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. (заедно с мерките и инвестициите, планирани за постигането на тези цели и етапи). През 2025 г. и през всеки следващ петгодишен период на разпределение операторът трябва да наблюдава напредъка си в изпълнението на мерките и инвестициите, включени в неговия CNP, и постигането на определените цели и етапи в съответствие с разпоредбите на FAR и MRR. Въз основа на наблюдението на напредъка в изпълнението на определените мерки и инвестиции по време на периода на разпределение операторът трябва да проследи ефективността на плана за постигане на определените цели и етапи. Тук следва да се отбележи, че нито в Директивата, нито в Регламента за CNP е предписано кои мерки да се изпълняват. Последният изисква също така да се включат потенциалните "благоприятни условия и инфраструктурни нужди за мерките и инвестициите" (вж. раздел 3.2).²⁶ Ако операторите преценят, че напредъкът е неефективен, те трябва да приложат корективни действия, за да гарантират, че напредъкът към целта се поддържа в достатъчна степен. Коригиращите действия тук се

²⁴ *Текстово поле 12* в раздел 2.3 за р-ВМ CNP и *текстово поле 13* в раздел 2.4 за ДН CNP.

²⁵ Включително актуализираните и повторно подадени CNP съгласно стъпка 3. УО могат да решат да запазят по-ранните версии на съвместимите CNP, за да увеличат прозрачността.

²⁶ Дали напредъкът ще се оценява непрекъснато или на определени интервали през съответния период, зависи от оператора, който преценява усилията, свързани с оценката, спрямо риска от невъзможност за предприемане на навременни корективни мерки, което води до неспазване на изискванията и загуба на условното безплатно разпределение. Направеният избор трябва да бъде посочен в CNP и подлежи на проверка за съответствие с СА. Трябва да се посочат и периодите, през които се оценява ефективността на КНП по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове.

отнасят до мерките, които трябва да бъдат предприети от оператора с цел връщане на емисиите от инсталацията към пътя за постигане на определената цел и етапни цели. Това може да означава например ускоряване на изпълнението на мерките или прилагане на допълнителни мерки.²⁷

Всяка актуализация на ПНП, която засяга определените цели и етапи, трябва да бъде представена на компетентния орган (вж. *текстово поле 7*).²⁸ Ако в изпълнението на КНП настъпят значителни промени, които *не* засягат етапите и целите, промените трябва да бъдат отразени в актуализиран КНП, за да се гарантира, че

²⁸ Тази оценка е обичайна практика съгласно настоящата директива. Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на

Директива 90/313/ЕИО, ОВ, 14.02.2003 г., L 41/26, вж. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:041:0026:0032:EN:PDF>.

проверяващият може да направи правилна оценка на постиженията, отчетени в КНП, спрямо (последните) намерения на КНП. В този случай обаче не е необходимо КНП да се представя отново на ОС.

Например, ако инвестиция, която е определена като етапна в CNP, се забави, това означава, че инсталацията няма да е на път да изпълни своите етапи (и евентуално своята цел). Тогава това трябва или да се отстрани, като се ускори инвестицията, за да може да се достигне етапът, или да се подаде актуализация на ПНП до ОС, отразяваща променения етап (и целта, ако е приложимо).²⁹

Текстово поле 7 FAR, чл. 22d: Актуализация на плана за неутралност на климата

1. *На периоди, определени в плана за неутрализиране на климата, посочен в член 22б, и когато е необходимо, операторите оценяват ефективността на плана за неутрализиране на климата по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове и прилагат коригиращи действия, когато е необходимо, за да гарантират, че етапните и целевите стойности са постигнати. Всяка актуализация засяга само бъдещите етапи и цели.*

²⁷ Обърнете внимание, че това е различно от употребата на "корективни действия" в контекста на редовната проверка, където тези действия могат да включват и административни мерки, напр. коригиране на неточности.

²⁸ Обърнете внимание, че това се отнася до промените, които водят до различни цели и етапни цели, а не до промяната в емисиите, произтичаща от напредъка към постигането на тези цели и етапни цели. Така че, ако през петгодишния период не настъпи такава промяна, не е необходима актуализация.

²⁹ В този контекст не е от значение дали причината за забавянето е под контрола на оператора.

2. Когато планът за неутралност по отношение на климата се актуализира по отношение на етапите и целите, операторът представя актуализирания план на компетентния орган без неоправдано забавяне.

Стъпка 4 Изготвяне на доклад за неутралност по отношение на климата

Резултатите от мониторинга, проведен през периода на разпределение, ще бъдат отразени в доклад за климатичната неутралност (CNR), който ще трябва да бъде проверен (вж. *Текстово поле 8*). Комисията ще предостави образец на CNR. Следва да се отбележи, че CNR трябва да бъде изготвен (и проверен) само за петгодишния период, приключващ на 31 декември 2025 г., и след това само веднъж на всеки пет години. Допълнителни правила за CNR трябва да бъдат приети в преразгледания регламент за ALC.

Текстово поле Регламент ALC, чл XX: Заместител на CNR

Въведение/изисквания CNR

Стъпка 5 Проверка на CNR

Напредъкът по отношение на постигането на (междинните) цели и етапи, докладвани в CNR, трябва да бъде проверен от акредитирана 3rd страна в съответствие с общите процедури за проверка на Директивата за СТЕ на ЕС и Регламента за акредитация и проверка (AVR), посочени в нея (вж. *Текстово поле 9*). Това трябва да бъде направено за първия период на разпределение на квоти (периода, приключващ на 31 декември 2025 г.) и за всеки следващ петгодишен период. За втория период няма да се разпределят условно безплатни квоти.

период на разпределение на средства от фаза 4, ако CNR не бъде потвърден като задоволителен. За инсталациите p-VM това се отнася и за всеки следващ период на разпределение.³⁰

Проверяващият преценява дали са постигнати целите и етапите, определени в ПНП. За тази цел проверяващият оценява дали КНП е приложен правилно, дали данните в КНП са верни³¹ и дали са изпълнени етапните цели и задачи. По време на проверката проверяващият може да установи грешки в данните в CNR или несъответствие с CNP или регламента за CNP. В тези случаи операторът ще бъде задължен да коригира тези грешки в съответствие с изискванията

³⁰ За централите за производство на топлоенергия условното разпределение е налично само за втория период на разпределение на фаза 4.

³¹ Дали КНП не съдържа съществени неточности, т.е. дали в данните, включени в КНП, няма съществени грешки, неверни твърдения и пропуски.

на AVR. В края на проверката проверяващият докладва за всички нерешени въпроси, дали тези въпроси са съществени и дали етапните цели и задачите се считат за постигнати. За допълнителни указания вижте актуализираното Ръководство 4 за проверка на данните за разпределение.

Текстово поле 9 2023 Директива за СТЕ на ЕС, член 1064, алинея 4: Постигнения при проверката

Постигането на целите и етапните цели, посочени в трета алинея, буква б) от настоящия параграф, се проверява за периода до 31 декември 2025 г. и за всеки период, завършващ на 31 декември на всяка пета година след това, в съответствие с процедурите за проверка и акредитация, предвидени в член 15. Не се разпределят безплатни квоти, надвишаващи количеството, посочено в първа алинея от настоящия параграф, ако постигането на междинните цели и етапи не е проверено за периода до края на 2025 г. или за периода от 2026 г. до 2030 г.

Стъпка 6 Подаване на проверения CNR към СА

Операторът трябва да представи CNR на СА, заедно с доклада за проверка (VR), до 31 март 2026 г. за периода, приключващ на 31 декември 2025 г., и за всеки петгодишен период след това.

Стъпка 7 Проверка на съответствието на CNR от страна на СА

Дори ако CNR е проверен като задоволителен, може да се наложи предприемането на последващи действия в тясно сътрудничество с КО, когато във ВР са установени нерешени въпроси (за повече информация вж. Ръководен документ 4 относно проверката на данните за разпределение). След приключването на всички последващи действия, КО оценява дали CNR е в съответствие с постигането на целите и етапите, установени в CNP, както и с другите условия за получаване на допълнителни безплатни квоти (вж. *текстово поле 12* и *текстово поле 13* в раздели 2.3 и 2.4).

Стъпка 8 Определяне на условното безплатно разпределение

Ако CNP не бъде представен до 30 май 2024 г. или не бъде признат за съвместим от СА, това ще бъде отразено в списъка на NIMs, представен от СА на Комисията до 30 септември 2024 г., и

условното безплатно разпределение няма да бъде взето предвид при изчисляването на крайното количество безплатни квоти на инсталацията. За инсталациите, чийто CNP е признат за съответстващ на изискванията³², съответният СА ще отрази това в своя списък с NIMs и ще информира Комисията, че (в този момент) 20-процентното намаление на безплатните квоти

³² Включително своевременно подаване на документи.

не се прилага в случай на р-ВМ инсталации или че операторът на ДН отговаря на изискванията за 30-процентно допълнително безплатно разпределение.

Въз основа на това ще бъде изчислена *предварителната* сума на безплатното разпределение. *Окончателният* размер на безплатното разпределение на инсталацията обаче ще бъде определен едва след като бъде оценено изпълнението на CNP за периода на разпределение, приключващ през декември 2025 г., чрез проверка на CNR. За операторите на ПГ това ще включва оценка на направените инвестиции за значително намаляване на емисиите, в допълнение към проверката на постигането на съответните основни и целеви показатели. Ако проверяващият не може да потвърди, че съответните етапи и цели, отчетени в CNR, са постигнати, СА ще информира Комисията, че за инсталацията р-ВМ ще се прилага намаление от 20 % или че операторът на ДН няма право на допълнителни 30 % безплатни квоти. След това условното безплатно разпределение няма да бъде включено в изчисляването на окончателното безплатно разпределение в първата национална таблица за разпределение през юни 2026 г.

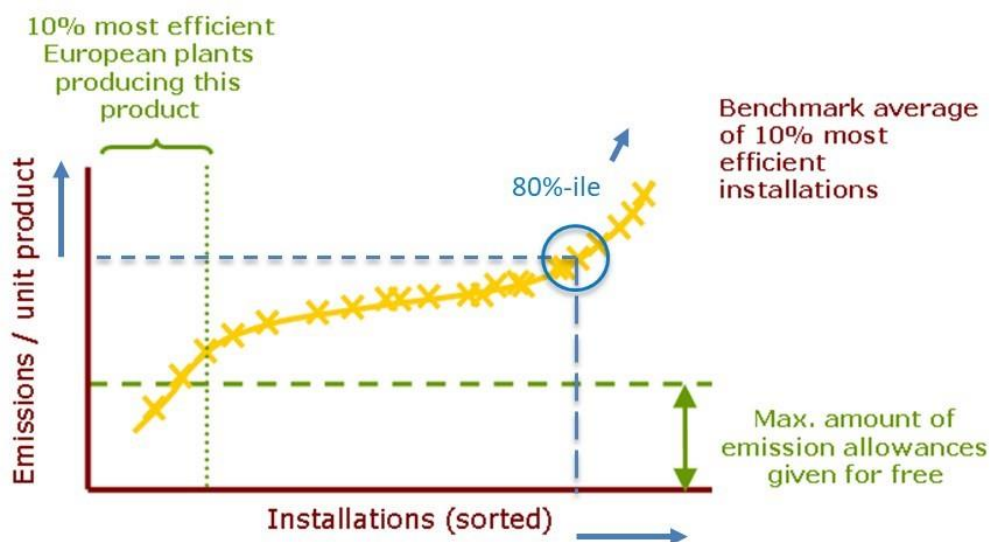
Текстово поле 10 Регламент ALC, чл XX: издаване на заместител

Издаване на условно свободен разпредел

2.3 Условно безплатно разпределение на квоти за инсталации с р-ВМ над 80 персентилth

Пълният набор от условия, на които трябва да отговарят "инсталациите р-ВМ", за да избегнат 20-процентно намаление на безплатното си разпределение, е посочен в член 22б, параграф 1 от FAR (вж. *Текстово поле 12*). Инсталациите, засегнати от тази разпоредба, са тези, чиито резултати са над 80th персентила на тяхната референтна крива, осреднена за 2016 и 2017 г. Тъй като кривите на БМ се определят на ниво подинсталация, разпоредбата се прилага за инсталации, които имат поне една подинсталация с емисии на парникови газове на единица бенчмарк

продукт, който отговаря на този критерий.³³ Това е илюстрирано на фигура 4.

Фигура 4 Критерий за ефективност >80th, използван за определяне на приложимостта на 20-процентното намаление на безплатното разпределение за инсталации р-ВМ. Инсталации с една или повече подинсталации със специфични емисии над синята пунктирна линия подлежат на такова намаление, ако не са постигнати целите и етапите, определени в установения CNP.

Тук трябва да се отбележи, че CNP трябва да обхваща цялата инсталация, а не само подинсталацията(ите), която(ито) е(са) над 80th персентил. Това включва и други подинсталации на р-ВМ и всички резервни подинсталации.³⁴ Неспазването на това изискване се отразява на свободното разпределение на цялата инсталация. С други думи, 20-процентното намаление на безплатните квоти се прилага към безплатното разпределение на цялата инсталация съгласно член 10а от Директивата.

Когато подинсталацията за р-ВМ, която задейства условието за CNP, допринася с 20 % или по-малко за общото предварително годишно разпределение на инсталацията за първия период на разпределение, намалението от 20 % не се прилага (вж. *Текстово поле 11*).

Текстово поле 11 FAR, чл. 22b2: Правило de-minimis за инсталации р-ВМ (sub-)

2. Параграф 1, първа алинея не се прилага, когато съответната подинсталация за продуктов еталон не допринася за повече от 20 % от сумата на предварителния годишен

³³ С изключение на разпоредба de-minimis, както е описано по-долу.

³⁴ Подинсталации за топлинна енергия, централно отопление, горива и емисии от технологични процеси.

брой на бесплатно разпределените квоти за емисии на всички подинсталации за периода 2021-2025 г., изчислена в съответствие с член 16, параграфи 2-5.

Следва също така да се отбележи, че докато Директивата за ЕСТЕ изисква създаването на КНП до 1 май, представянето на КНП трябва да се извърши само до 30 май, заедно с доклада за изходните данни, както е предвидено в РДО. Както беше споменато по-горе, представянето на CNP може да стане един месец по-рано или по-късно, когато държавите-членки са определили алтернативен срок за такова представяне в съответствие с чл. 4.2 от FAR, вж. *текстово поле 6*.

Текстово поле 12 FAR, член 22b, параграф 1: Условия за допълнително бесплатно разпределение на квоти за p-ВМ инсталации над 80th персентил

1. За целите на член 10а, параграф 1, пета алинея от Директива 2003/87/ЕО окончателният годишен брой на бесплатно разпределените квоти за емисии, определен съгласно член 16, параграф 8 от настоящия регламент, се намалява с 20 % за инсталация с подинсталации за еталонни продукти, когато нивата на емисиите на парникови газове на поне една от тези подинсталации за еталонни продукти са били по-високи от 80th персентила на нивата на емисиите за съответните еталонни продукти през 2016 г. и 2017 г.

Чрез дерогация от първа алинея, такова намаление не се прилага, ако са изпълнени следните условия:

(а) операторът на инсталацията, посочена в първа алинея, е представил на компетентния орган план за климатична неутралност за своите дейности, обхванати от Директива 2003/87/ЕО, до 30 май 2024 г. или, ако е целесъобразно, съгласно член 4 от настоящия регламент като част от заявлението за бесплатно разпределение;

(б) постигането на целите и етапните цели, посочени в член 10б, параграф 4, трета алинея, буква б) от Директива 2003/87/ЕО, е потвърдено от проверката, извършена в съответствие с член 10б, параграф 4, четвърта алинея от посочената директива;

(с) компетентният орган е проверил и е счел за съответстващи съдържанието и формата на плана за неутралност по отношение на климата съгласно параграф 4.

Обърнете внимание, че съдържанието на CNP (извън описаното тук) и свързаните с него определения са разгледани допълнително в раздел 3.

2.4 Условно безвъзмездно разпределение за централно отопление

В член 10б, параграф 4 от Директивата за СТЕ на ЕС за 2023 г. се предвижда, че някои държави членки предоставят 30 % допълнителни безплатни квоти за централно отопление за периода 2026-2030 г., при условие че засегнатите оператори направят равностойни инвестиции за значително намаляване на емисиите преди 2030 г. в съответствие с изискванията на CNP.

Всички условия, на които трябва да отговарят операторите на топлофикационни системи, са посочени в член 22б, параграф 3 от ФАР (вж. *текстово поле 13* по-долу).

Следва да се отбележи, че докато Директивата за ЕСТЕ изисква *изготвянето* на КНП до 1 май, FAR изисква *представянето* на КНП до 30 май, заедно с доклада за изходните данни.

Текстово поле 13 FAR, член 22b3: Условия за допълнително безплатно разпределение за ДН

3. За целите на член 10б, параграф 4, втора, трета и четвърта алинея от Директива 2003/87/ЕО, предварителният годишен брой квоти за емисии, разпределени безплатно на районна отоплителна под-инсталация, изчислен в съответствие с член 16, параграфи 2 и 3 от настоящия регламент, се увеличава с 30 % от броя, изчислен в съответствие с член 16, параграф 2, когато операторът на подинсталация за централно отопление е подал заявление в съответствие с член 4 от настоящия регламент и когато за периода до края на 2025 г. или за периода от 2026 до 2030 г. са изпълнени всички изброени по-долу условия:

(а) Инсталацията или топлофикационното дружество се намират в държава членка, която отговаря на критериите, посочени в член 10б, параграф 4, втора алинея от Директива 2003/87/ЕО, и както е посочено в приложение VIII;

(б) Инсталацията или топлофикационното дружество инвестира обем, който е най-малко равен на икономическата стойност на допълнителния брой безплатни квоти за периода 2026-2030 г., в съответствие с междинните цели и етапи, определени в плана за неутралност по отношение на климата, за да се измери до 31 декември 2025 г. и до 31 декември на всяка пета година след това напредъкът, постигнат за постигане на неутралност по отношение на климата;

(с) Инвестициите, посочени в буква б), водят до значително намаляване на емисиите преди 2030 г.;

(д) Инсталацията или топлофикационното дружество представя план за неутралност по отношение на климата до 30 май 2024 г. съгласно член 4, параграф 1 или, ако е целесъобразно, за своите дейности, обхванати от Директива 2003/87/ЕО;

(е) Постигането на целите и етапните цели, посочени в член 10б, параграф 4, трета алинея, буква б) от Директива 2003/87/ЕО, се потвърждава от проверката, извършена в съответствие с член 10б, параграф 4, четвърта алинея от същата директива;

(ф) Компетентният орган е проверил съдържанието и формата на плана за неутралност по отношение на климата съгласно параграф 4 и е преценил, че те отговарят на изискванията.

Обърнете внимание, че съдържанието на CNP (извън описаното тук) и свързаните с него определения са разгледани допълнително в раздел 3.

ДЧ, за които се прилага този член, се определят въз основа на техните емисии от ДГ и ролята им в БВП на страната, както следва:

$$\frac{MS\ DH\ emissions}{EU\ DH\ emissions} \frac{MS\ GDP}{EU\ GDP} / > 5$$

Къде:

Емисии на MS DH = Средните емисии на парникови газове на дадена държава членка от централно отопление, обхванати от СТЕ на ЕС, за периода 2014-2018 г;

Емисии на парникови газове в ЕС = Средните емисии на парникови газове от централно отопление в ЕС за периода 2014-2018 г;

БВП НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ = Средният БВП на дадена държава членка за периода 2014-2018 г;

БВП НА ЕС = Средният БВП на ЕС за периода 2014-2018 г.

Понастоящем този критерий се изпълнява от следните държави-членки (съгласно приложение VIII към FAR):

- България;
- Латвия;
- Чехия;
- Полша.

Следва да се отбележи, че допълнителното количество условно безплатно разпределение не се влияе от **коефициента на изместване на въглеродни емисии**, като предварителното годишно разпределение се изчислява чрез прилагане на следното уравнение (вж. също *Текстово каре 14*):

$$i,k = FBM_i \times HAL_i (0.3 + CLEF_{i,k})$$

Къде:

i,k Предварително годишно разпределение за подинсталацията за централно отопление i през година k (квоти за година);

i Приложима референтна стойност (квоти за единица дейност); HAL

i Историческо ниво на дейността на подинсталацията (единица дейност за година);

i,k Приложим коефициент на експозиция при изтичане на въглерод (без единица).

Текстово поле 14 FAR, член 16, параграф 2: Основа за изчисляване на допълнителните безплатни квоти за DH

2. За целите на изчислението, посочено в параграф 1, държавите-членки първо определят предварителния годишен брой безплатно разпределени квоти за емисии за всяка подинсталация поотделно, както следва:

(a) за подинсталациите на продуктови бенчмаркове предварителният годишен брой квоти за емисии, разпределени безплатно за дадена година, съответства на стойността на този продуктов бенчмарк за съответния период на разпределение, приета в съответствие с член 10а, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО, умножена по съответното историческо ниво на дейност, свързано с продукта;

(b) за подинсталациите за топлинен еталон предварителният годишен брой квоти за емисии, разпределени безплатно за дадена година, съответства на стойността на топлинния еталон за измерима топлинна енергия за съответния период на разпределение, приета в съответствие с член 10а, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО, умножена по историческото ниво на дейност, свързана с топлинната енергия, за потреблението или износа към инсталации извън ЕСТЕ или други субекти на измерима топлинна енергия, различна от централно отопление;

(c) за подинсталации за централно отопление предварителният годишен брой квоти за емисии, разпределени безплатно за дадена година, съответства на стойността на референтната стойност за измерима топлинна енергия за съответния период на разпределение, приета в съответствие с член 10а, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО, умножена по историческото ниво на дейност, свързана с централното отопление;

(d) за подинсталациите с бенчмаркове за горива предварителният годишен брой квоти за емисии, разпределени безплатно за дадена година, съответства на стойността на бенчмарка за горива за съответния петгодишен период, приета в съответствие с член 10а, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО, умножена по историческото ниво на дейност, свързано с горивото, за консумираната енергия;

(e) за подинсталациите за емисии от процеси предварителният годишен брой квоти за емисии за дадена година съответства на историческото ниво на дейността, свързана с процеса, умножено по 0,97 за годините до 31 декември 2027 г. и по 0,91 за 2028 г. и следващите години.

Стойността на **инвестициите за** намаляване на емисиите до 2030 г. в съответствие с CNP трябва да бъде най-малко равна на стойността на допълнителните безплатни квоти. За това определяне следва да се използва фиксирана цена на въглеродните емисии в съответствие с тази, която се използва за определяне на стойността на инвестициите за производителите на електроенергия съгласно дерогацията по чл. 10в от Директивата за СТЕ. Това се отнася до "пазарната стойност" на квотите, определена като средната цена на квотите на общата тръжна платформа през предходната календарна година" (вж. *текстово поле 15* и *текстово поле 16* по-долу). В контекста на CNP това се отнася за 2023 г., когато средната цена на квотите на общата тръжна платформа е била 83,6 EUR.

Общият размер на инвестициите, които операторът трябва да направи, за да постигне "значително намаляване на емисиите до 2030 г.", за да има право на условни безплатни квоти, се определя, както следва: $Q_{eq} = 30 \% \times Allocation_{26-30} \times C$

Къде:

Инвестиции_{eq} = Еквивалентният обем на инвестициите в евро, които трябва да бъдат направени;

Разпределение₂₀₋₃₀ = Общото безплатно разпределение на оператора съгласно член 10а от Директивата за периода 2026-2030 г. в EUA;

Цена С = средната цена на квотите на общата тръжна платформа на ЕС през 2023 г.

Тълкуването на понятието "значително намаляване на емисиите" е изяснено и във FAR (вж. *Текстово каре 15*), което предписва използването на коефициент на намаляване на емисиите в съответствие с линейния коефициент на намаляване (LRF). Директивата за 2023 г. определя LRF за съответния период като годишно намаление от 2,2 % до 2024 г., 4,3 % от 2024 г. до 2027 г. (включително) и 4,4 % от 2028 г., както е показано в **Error! Reference source not found.** по-долу. Обърнете внимание, че *не е* предписана траектория за нивата на емисиите, които трябва да бъдат постигнати през годините преди 2030 г.

Таблица 1. LRF, приложими през годините, които да се използват при определянето на значителните намаления на емисиите, които трябва да бъдат постигнати преди 2030 г.

Година	LRF	Коефициент на кумулативно намаление
2021	0.022	1
2022	0.022	0.978
2023	0.022	0.956
2024	0.043	0.913
2025	0.043	0.870
2026	0.043	0.827
2027	0.043	0.784
2028	0.044	0.740
2029	0.044	0.696
2030	0.044	0.652

Това означава също, че инвестициите и мерките трябва да бъдат въведени най-късно през 2029 г., за да бъдат взети предвид при определянето на "значителното намаление на

емисиите" (вж. също раздел 3.2.5). Обърнете внимание, че инвестициите в мерки за постигане на значително намаление на емисиите могат да бъдат постигнати и доказани и по-рано.

Обърнете внимание също така, че всяко условно безплатно разпределение на квоти за оператори на РТ се предоставя само за дейностите по РТ на оператора, които са обхванати от СТЕ на ЕС³⁵. Ако даден оператор на ЦТ извършва и дейности, които не са свързани с ЦТ, обхванати от СТЕ, последните не отговарят на условията за получаване на допълнителните 30 % безплатни квоти. Намаленията на емисиите, постигнати в тези други дейности, също не могат да допринесат за "значителните намаления на емисиите", които трябва да бъдат постигнати, за да се изпълнят условията за допълнителните безплатни квоти. Ако дадено дружество за ДГ експлоатира инсталации, обхванати от СТЕ на ЕС, както и инсталации, които не са обхванати от СТЕ, инвестициите в инсталациите, които не са обхванати от СТЕ, и постигнатите в резултат на тях намаления на емисиите не могат да се отчитат при изпълнението на изискванията за условност.

Текстово поле 15 Член22б; Еквивалентни инвестиции и значителни намаления FAR, член 22б, параграф 3, алинея 3: Еквивалентни инвестиции

За целите на буква б) икономическата стойност на допълнителните 30 % квоти се определя, като допълнителният брой безплатни квоти за периода 2026-2030 г. се умножи по средната цена на квотите на общата тръжна платформа през календарната година, предхождаща заявлението, посочено в член 4, параграф 2, и се умножи по коефициента, определен в съответствие с член 14, параграф 6, както е приложимо за инсталацията.

FAR, член 22б, параграф 3, алинея 4: Значително намаляване на емисиите

За целите на буква в) намаленията на емисиите са значителни, когато специфичните емисии, изразени в тонове CO₂ на тераджаули доставено централно отопление, на инсталацията или на топлофикационното дружество са намалени под средните специфични емисии през съответния базов период със степен на намаление на емисиите, еквивалентна на прилагането на линейните коефициенти на намаление, посочени в член 9 от Директива 2003/87/ЕО, като се започне от средата на съответния базов период.

Текстово поле 16 2023 Директива за СТЕ на ЕС, член 10в, параграф 3: Цена на въглеродните емисии за инвестиционната стойност

3. Стойността на планираните инвестиции трябва да бъде най-малко равна на пазарната стойност на свободното разпределение, като се отчита необходимостта от ограничаване на пряко свързаните увеличения на цените. Пазарната стойност е средната цена на квотите на общата тръжна платформа през предходната календарна година. [...]

³⁵ Включително, когато е приложимо, износ на топлинна енергия към оператор на централно топлоснабдяване, който не е включен в ЕСТЕ.

Следва да се отбележи, че член 22b3 от FAR (*Текстово поле 13*) изисква всички изброени условия да бъдат изпълнени, за да се получи условно безплатно разпределение, т.е. включително тези, свързани както с намаленията на емисиите, които трябва да бъдат постигнати (критерий б), така и с инвестициите, които трябва да бъдат направени (критерий в). В това отношение обаче са определени различни срокове:

- Размерът на инвестициите се равнява на стойността на условните безплатни квоти за периода 2026-2030 г;
- Значителните намаления на емисиите от тези инвестиции трябва да бъдат постигнати *преди* 2030 г. (т.е. най-късно до края на 2029 г.).
- Сроковете на инвестициите не са изрично посочени, но те трябва да бъдат направени "в съответствие с междинните цели и етапи, определени в плана за неутралност на климата, за да се измери до 31 декември 2025 г. и до 31 декември на всяка пета година след това напредъкът, постигнат в постигането на неутралност на климата".

Въпреки това "средните специфични емисии", посочени в определението за значително намаляване на емисиите във FAR, член 22б, параграф 3, алинея 4 (*текстово поле 15* по-горе), се отнасят до среднопретеглената стойност за базовите години. Мерките, изпълнени преди или по време на базовия период, ще се отразят в по-ниски емисии през базовите години. Следователно такива мерки не водят до намаляване на емисиите под нивата през базовия период. Следователно всички инвестиции, извършени преди създаването на КНП, могат да допринесат за "значителното намаляване на емисиите" по чл. 22б, ал. 3, само ако мерките влязат в сила (и намалят емисиите) *след базовия период, т.е. от 2024 г.* (вж. също раздел 3.2.5) и *преди 2030 г.*

В член 10б, параграф 4, буква а) от Директивата се предвижда възможност за определяне на мерките и инвестициите за операторите на РТ за постигане на въглеродна неутралност до 2050 г. на "**ниво инсталация или предприятие**" (вж. *текстово поле 3* в раздел 2.2). В член 2 от Регламента за CNP също се определят "цели" и "основни етапи" (както е посочено в член 10б, параграф 4, буква б) от Директивата) "на ниво инсталация или по избор на ниво предприятие" (вж. *текстово поле 4* по-горе). Член 22б, параграф 3 от FAR определя задължения в това отношение за "инсталацията или топлофикационното дружество" (вж. *текстово поле 13* по-горе). в приложението към Регламента за CNP се изисква всеки CNP на ниво дружество да включва информация, идентифицираща всяка ДН инсталация, обхваната от CNP, и нейната връзка с топлофикационното дружество.³⁹

След като бъде избран вариантът за CNP на ниво предприятие, информацията, включена в CNP (и CNR) относно целите и етапите, мерките и инвестициите, както и емисиите, трябва да бъде предоставена на същото ниво на предприятието, както и на ниво инсталация. Неизпълнението на целите и етапите, определени на ниво дружество (или на някое от другите изисквания за условност), означава, че допълнителните квоти няма да бъдат разпределени за дружеството за производство на топлинна енергия като цяло.

Определението за "топлофикационно дружество" е дадено в регламента за CNP, както е показано в *текстово поле 17* по-долу.

Текстово каре 17 Регламент на СНР, чл. 2: Определение за

топлофикационно дружество За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

(1) "топлофикационно дружество" означава дружество, което експлоатира инсталации, чиито основни икономически дейности са класифицирани в съответствие с кодовете по NACE, посочени в Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰, като доставка на пара и климатизация или производство на електроенергия, съчетано с износ на топлинна енергия.

³⁹ В случай че оператор на ЦГ избере ПНП на ниво компания, докладите за изходните данни на отделните инсталации, обхванати от ПНП, могат да се позовават на същия ПНП, разработен за компанията за ЦГ.

⁴⁰ Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Revision 2 и за изменение на Регламент (ЕИО) № 3037/90 на Съвета, както и на някои регламенти на ЕО относно специфични статистически области (ОВ L 393, 30.12.2006 г., стр. 1).

3 План за неутралност по отношение на климата

В този раздел са разгледани допълнително изискванията, на които трябва да отговаря планът за неутралност по отношение на климата. В раздел 3.1 е обобщено минималното съдържание на ПНП, както е определено в приложението към Регламента за ПНП. Впоследствие в раздел 3.2 се уточняват изискванията към всеки от тях и се определя терминологията, използвана във връзка с обхвата и системните граници на ПНП, включените цели и етапи, предвидените мерки и инвестиции и тяхното въздействие. Разпоредбите, описани в този раздел, се прилагат както за инсталациите за p-ВМ над 80th персентил, така и за инсталациите за ДН, освен ако не е посочено друго.

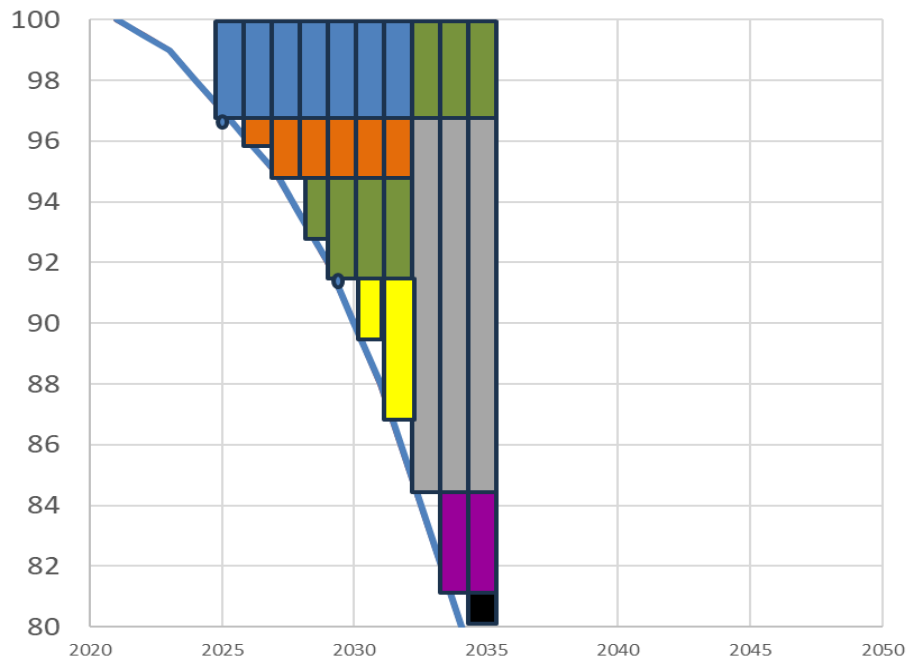
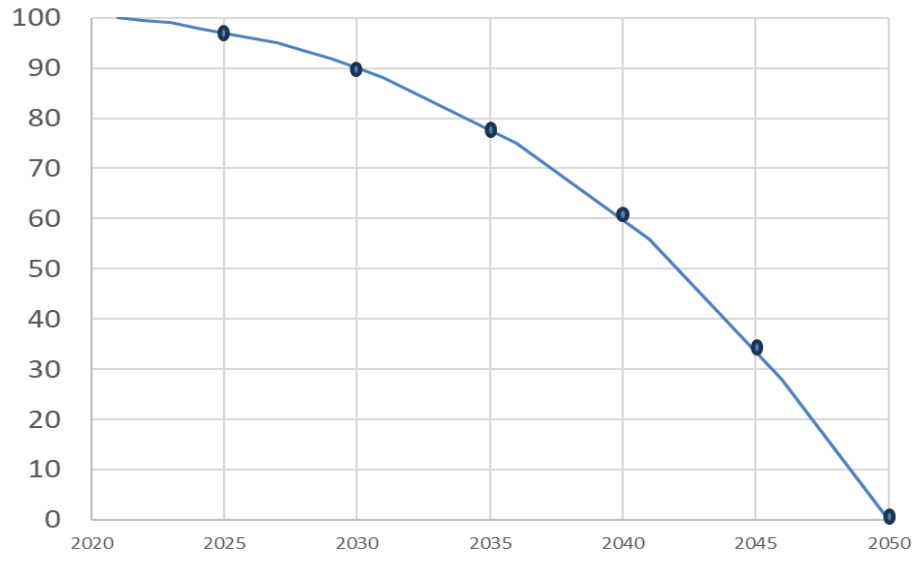
3.1 Минимално съдържание

Регламентът за КНП определя кои елементи трябва да бъдат обхванати от КНП. Въпреки че може да бъде включена допълнителна информация, тези елементи (подробно описани в приложението към регламента) съставляват минималното съдържание на КНП. Това минимално съдържание е отразено и в структурата на образеца на НПЗ. Минималното съдържание включва информация относно:

- (1) Обща информация за монтажа³⁶ ;
- (2-3) Исторически емисии (в съответствие с определените обхват и системни граници за историческите емисии, които се използват и за целевите нива на емисиите в № 4-5);
- (4-5) Основни и междинни цели, включително междинни и междинни цели за 2025 г. и за всеки петгодишен период след това, както и условията, на които те трябва да отговарят;
- (6) Мерки и инвестиции, планирани за всеки 5-годишен период за постигане на определените етапи и цели и за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г., включително благоприятните условия и инфраструктурните нужди за определените мерки и инвестиции;
- (7) Оценка (количествена и качествена) на въздействието на всяка мярка и инвестиция върху емисиите на парникови газове за всеки от 5-годишните периоди, по категории нисковъглеродни технологии.

 Тук следва да се отбележи, че мерките и инвестициите следва да бъдат включени не само за 2030 г., но и за всеки 5-годишен период до 2050 г., като се посочат очакваните въздействия за всеки период, показващи планираното постигане на междинните цели и етапите за всеки период, както е показано на фигура 5 по-долу.

³⁶ Включително за инсталациите за ДН дали CNP се подава на ниво дружество и ако е така, обхванатите инсталации.

Фигура 5 Илюстрация на примерни цели и мерки за постигане на неутралност по отношение на климата през 2050 г., които да бъдат включени в НПК, като са показани отделните мерки и тяхното въздействие върху (индексираните) емисии на инсталацията през всяка година. На долната графика е показан близък план на първите години от горната графика. Всяка цветна лента представлява различна мярка, която влияе върху нивата на емисиите през различните години.³⁷ В

на тази илюстрация сивата мярка замества синята, оранжевата и жълтата мярка.³⁸ Продължителността и въздействието на показаните мерки са само за илюстрация.

Един от елементите, който в приложението към Регламента за КНП изрично се споменава като незадължителен, е включването на списък с мерки и инвестиции, които вече са изпълнени преди подаването на КНП.

Тук следва да се отбележи, че Регламентът за НФЗ само описва елементите, които трябва да бъдат включени в НФЗ, но не предписва нивото на амбициозност на целите и нивото на инвестициите или техния график, нито пък предписва конкретни мерки или етапи. Компетентният орган само ще провери дали минимално изискваните елементи са налице и дали съответстват на определенията в Регламента за КНП.

Това означава, че операторите могат да определят свои собствени мерки и инвестиции, които да включат в своя CNP, и да определят свои собствени цели, основни етапи и графици, стига те да са в съответствие с определенията в Регламента за CNP (и другото законодателство, посочено в него). Освен това чл. 3 от него изисква те да отговарят на принципа SMART, т.е. да са конкретни, измерими, постижими, релевантни и обвързани със срокове:

- **Специфични и измерими:** това трябва да се разбира като специфично за инсталацията на СТЕ на ЕС и съответните референтни показатели или за производствения процес като цяло. Фактът, че Регламентът за КНП изисква количествено определяне на целите за емисиите и на въздействието на мерките, вече ще осигури специфичност и измеримост,
- **Постижимост:** фактът, че операторите сами определят амбициозните нива на своите цели, нивата на инвестициите и графиците, както и кои мерки да бъдат приложени, гарантира тяхната постижимост и актуалност. Спецификацията на благоприятните условия и инфраструктурните нужди за определените мерки и инвестиции допълнително подпомага оценката на постижимостта на предложените цели и действия.

³⁷ По-малък стълб в същия цвят през първата година, в която е показана дадена мярка, може например да представлява мярка, която е приложена по средата на годината.

³⁸ Например сивата лента представлява инсталирането на нова пещ, докато синята, оранжевата и жълтата лента показват въздействието на модернизацията на старата пещ, използвана преди подмяната.

- **Уместност:** обикновено това означава, че мерките, целите и т.н. са съгласувани с дългосрочната цел. В този конкретен случай това означава, че тези мерки, цели и т.н. са съгласувани с дългосрочната цел за неутралност на инсталацията по отношение на климата.
- **обвързаност със срокове:** годишните и петгодишните изисквания гарантират обвързаност със срокове на всички мерки, цели, етапи и т.н.

В точка 6 от приложението към Регламента за КНП се изисква "подробно описание на мерките и инвестициите" в КНП. Предоставеното ниво на подробност трябва да е достатъчно, за да могат КО и проверяващият орган да разберат тяхното въздействие върху емисиите и как те са свързани с посочените етапи и цели (вж. примерите, представени по-долу). Компетентният орган трябва да провери пълнотата (дали са предоставени всички елементи, изисквани като минимално съдържание в Регламента за НПЗ) и уместността от гледна точка на това, че са приложими към обхванатата инсталация и съответната времева рамка.

Следва да се отбележи, че ПНП трябва да осигури единна траектория за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. в междинните си цели и етапи, както и съпътстващ набор от мерки и инвестиции. Напредъкът спрямо тази траектория ще бъде оценяван по време на проверката на всеки КНП.

Когато настъпят промени в обстоятелствата, които засягат цели, етапи, мерки и инвестиции

след подаването на CNP към СА, това ще бъде отразено в необходимите актуализации на CNP. В CNP могат да бъдат посочени и разрешаващи условия, за да се посочат потенциални бъдещи промени, в случай че свързаните с CNP предположения не се сбъднат.

3.2 Изисквания на CNP

3.2.1 Идентификация на инсталацията

В точка 1 от приложението към Регламента за КНП се изисква набор от информация, идентифицираща инсталацията, за която се подава КНП, за да се изпълни условието за допълнително безплатно разпределение. За операторите на РТ, които подават КНП за дружество за РТ с няколко инсталации, трябва да се предостави идентифицираща информация за всяка отделна инсталация, обхваната от КНП, с описание на връзката ѝ с дружеството за РТ (вж. точка 1, буква е) от приложението към Регламента за КНП). Тази информация може да се отнася например до собствеността, географското разположение (на обекта) или до всякакви технически връзки.

3.2.2 Обхват и граници на системата

За инсталациите р-ВМ CNP се изготвя за цялата инсталация, дори ако само една от нейните подинсталации попада над 80th перцентил на кривата на ВМ (вж. раздел 2.3). За ВМ обхватът на CNP може да бъде отделна инсталация или няколко инсталации, които принадлежат на едно и също дружество за ВМ. Ако даден оператор на БГ е избрал да предостави CNP на ниво компания и компанията за БГ управлява инсталации, които попадат в обхвата на СТЕ на ЕС, както и инсталации, които не попадат в обхвата на СТЕ на ЕС, само инсталациите, които попадат в обхвата на СТЕ на ЕС, следва да бъдат включени в неговия CNP.

По отношение на емисиите, обхванати от историческите емисии, както и от целите, границите на системата трябва да съответстват на тези, посочени в разрешителното(ята) за емисии на парникови газове на инсталацията(ите), както и на разпоредбите на FAR и MRR. Това се отнася и за обхванатите парникови газове, източници и поглътители (вж. също раздел 2.1). Следва да се отбележи, че за операторите на ДН не всички емисии в рамките на границите на системата на инсталацията(ите) могат да отговарят на условията за безплатно условно разпределение (вж. раздел 2.4 за повече подробности).

Следователно мерките, включени за постигане на целите, трябва да са насочени към емисиите в границите на системата на инсталацията(ите). Това също така означава, че всяко намаляване на емисиите или поглъщане на въглероден диоксид извън границите на системата, определени в разрешителното(ята) за емисии на парникови газове, не може да допринесе за постигането на определените цели. Кредитите за компенсиране на въглеродни емисии също са изрично изключени.

3.2.3 Исторически нива на емисиите

Началната точка за постигане на въглеродна неутралност до 2050 г. се формира от историческите емисии на инсталацията, т.е. средните емисии през съответния базов период за разпределението, както е определено във FAR. Следователно за CNP, които са подадени до СА през 2024 г. като част от заявление за безплатно разпределение на квоти за 2026-2030 г., съответният базов период е 2019-2023 г.

Историческите емисии трябва да бъдат представени като специфични емисии (tCO_2 eq/единица ниво на дейност) за всяка година от базовия период и за всяка подинсталация, обект на сравнителния анализ, поотделно. Това означава емисии на единица продукт за подинсталациите с p -BMs, емисии на единица консумирана топлина за подинсталациите с $heat$ -BM и емисии на единица консумирано гориво за подинсталациите с $fuel$ -BMs.³⁹ За последните две емисии могат да бъдат изразени и за единица базово ниво на производство, напр. тонове продукт, който не е обхванат от BM на продукта, но е свързан с подинсталация на BM на топлина или гориво. За (под)инсталациите за емисии от процеси специфичните емисии трябва да се предоставят в тонове CO_2 е (т.е. единицата на подинсталацията за емисии от процеси), както и по избор за единица продукция, напр. за тон произведени керамични продукти, които не са продукт BM.

Тъй като планът за неутралност по отношение на климата се отнася за цялата инсталация и не всички емисии отговарят на условията за безплатно разпределение, историческите емисии (и целите, вж. по-долу) трябва да бъдат предоставени и за емисиите, които не отговарят на условията. Те могат да бъдат третирани подобно на концепцията за подинсталация и изразени като специфични емисии, например за MWh (за производство на електроенергия), за TJ несигурно изгаряне и т.н. Разпределянето на емисиите към подинсталациите трябва да се извършва в съответствие с правилата, посочени в част 10 от приложение VII към РДОС, по отношение на специфичните емисии (tCO_2 eq/единица ниво на дейност). При определянето на емисиите на CO_2 за даден продукт, различни от тези на ниво дейност на подинсталацията за резервни подинсталации, трябва да се вземе предвид дали продуктът се произвежда в

³⁹ В съответствие с правилата на FAR те са изразени в TJ, а не във физически единици.

границите на инсталацията или топлината е самият продукт (производство на продукти извън границите на инсталацията).

Когато (междинните) целеви стойности се определят спрямо стойностите на БМ за всяка съответна подинсталация (вж. раздел 3.2.4), трябва да се предоставят и данни за историческите емисии спрямо референтните стойности за тези подинсталации. По желание могат да бъдат включени и абсолютни исторически емисии на ниво инсталация и/или подинсталация.

3.2.4 Основни етапи и цели

Съгласно Регламента за КНП терминът "основни етапи" се отнася до качествени показатели за напредък, докато "цели" се отнася до количествени показатели за напредък към постигането на мярка или инвестиция за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г., както е описано в Европейското законодателство в областта на климата (вж. също *Текстово каре 4* в раздел 2.2.1). И двете трябва да бъдат определени в съответствие с FAR и MRR.

Трябва да се определят конкретни цели за емисиите за 2025 г. и за всеки петгодишен период след това, изразени като количеството емисии на парникови газове/единица ниво на дейност, което трябва да бъде постигнато през всяка година от петгодишния целеви период и за всяка подинсталация, на която е направен сравнителен анализ. Това означава емисии на единица продукт за подинсталациите с pBMs и подинсталациите с емисии от процеси, емисии на единица консумирана топлина за подинсталациите с heat-BM и емисии на единица консумирано гориво за подинсталациите с fuel-BMs. Както и за историческите емисии, описани по-горе, за последните две емисиите могат да бъдат изразени и за единица базово ниво на производство. Както беше отбелязано по-горе, това се отнася за целите за *емисиите*, а не непременно за целите за *намаляване на емисиите*. Особено в краткосрочен план мерките може все още да не са влезли в сила и целта за емисиите да е равна на базовите нива на емисиите.

Освен това трябва да се посочи относителното намаление на емисиите за всяка година.

Целите на ниво подинсталация също трябва да бъдат определени спрямо стойностите на БМ, например намаляване на специфичните емисии на клинкер до 20 % под референтната стойност за клинкер, като се използва референтната стойност, която е приложима към момента на подаване на CNP.

Целите за намаляване на абсолютните емисии могат да бъдат посочени и за 2025 г. и за всеки петгодишен период след това, но само в допълнение към целите за специфични емисии, посочени по-горе. Когато една инсталация има повече от една подинсталация, целите за намаляване на абсолютните емисии ще трябва да бъдат определени на ниво подинсталация (като целта на ниво инсталация е сумата от целите на подинсталациите по отношение на абсолютните емисии).

За 2025 г. и за всеки следващ петгодишен период трябва да се определят качествени етапи, които да съответстват на необходимия напредък към определените цели за емисиите през съответния период. Необходимо е да се предоставят подробни описания на всеки етап (вж. примера, представен по-долу).

Пример за описание на основните етапи и цели

Мярка, включена в CNP, включва подмяна на пещ, като се изисква инвестиция в нова пещ, захранвана с устойчива биомаса или електроенергия, която да замени една от двете стари пещи, захранвани с изкопаеми горива, през 2029 г. Свързаните с това цели и етапи, които трябва да бъдат включени в НПЗ, могат да бъдат следните.

Междинни цели:

- За 2025 г. ще останат на историческите нива от базовия период, ако не се приложат други мерки;
- За 2030 г. специфичните емисии ще бъдат намалени с 50 % в сравнение с историческите нива на базовия период.

Основни етапи:

- Окончателно инвестиционно решение, взето през 2027 г.; - демантиране на старата пещ през 2028 г.;
- Пускане в експлоатация на новата пещ през 2029 г.

3.2.5 Мерки и инвестиции

За всяка от мерките и инвестициите, които се планира да бъдат приложени през всеки от 5-годишните периоди до 2050 г. за постигане на междинните цели и етапи, в НПЗ трябва да бъде включено подробно описание. Инвестициите трябва да бъдат представени като обща сума за всяка инвестиция през дадена година (изразена в евро/година), както и съответните инвестиции на годишна база за всеки 5-годишен период за всяка мярка.

Инвестиции, които са направени преди създаването на КНП, могат да бъдат включени в КНП⁴⁰, стига финансираните мерки да влязат в сила (и следователно да окажат въздействие върху емисиите) едва след базовия период (2019-2023 г.). В случай на ДН инсталации инвестициите, направени след 2029 г., не могат да бъдат взети предвид при оценката на съответствието със специалните изисквания, тъй като те не биха допринесли за значително намаляване на емисиите преди 2030 г. По-късните инвестиции биха могли да се вземат предвид само за да се реши дали инсталацията е постигнала междинните си етапи и цели.

Тъй като член 226, параграф 3 от FAR се отнася за значителни намаления на емисиите, които трябва да бъдат постигнати *преди* 2030 г., а не *до (края на)* 2030 г., мерките, включени в CNP, трябва да бъдат въведени през 2029 г., като намаленията на емисиите се отразяват в CNR, представен за 2029 г. (вж. също раздел 2.3).

⁴⁰ И се вземат предвид, за да се установи еквивалентността със стойността на условните безплатни квоти, получени от операторите на РТ.

Разпределените емисии включват емисиите, свързани с внос на топлинна енергия. Поради това промяната в структурата на топлоснабдяването към по-ефективно производство на топлинна енергия, свързана с ПГ, също може да се квалифицира като мярка за декарбонизация. В CNP обаче ще трябва ясно да се опише, че тази промяна е свързана с мерките и инвестициите, предприети от оператора, които водят до тази промяна на доставчика.

Проектите, които се финансират от други публични фондове или финансови инструменти, могат да бъдат включени в КНП, но един и същ разход не може да бъде покрит два пъти, т.е. не може да бъде покрит и чрез условно безплатно разпределение. С други думи, инвестициите за покриване на разходите по тези проекти, които вече са били финансирани от такива публични фондове/инструменти, не могат да се считат за инвестиции за постигане на значителни намаления на емисиите за целите на условно безплатното разпределение.

Мерките, идентифицирани в КНП за постигане на (междинните) цели, трябва да бъдат описани достатъчно подробно, за да може КО да прецени дали те са свързани с целите и дали отговарят на изискванията на Регламента за КНП. Описанието трябва също така да предоставя достатъчно подробности, за да може проверяващият орган да провери точността на КНП и да прецени дали КНП е изпълнен.

Примерите по-долу показват как описанието на мерките и инвестициите е предвидено в образеца на CNP, като основната информация е включена в таблиците на CNP, а допълнителни подробности могат да бъдат предоставени в допълнителни файлове.

Пример за описание на мерките (горе) и инвестициите (долу) в образца на CNP

I Measures

1 Measure description and reasons

Please list here all relevant planned measures (e.g. electrification of fossil-powered furnaces) until 2050, providing for each measure the following information:

- the period during which the measure is planned to be taken. If a measure has impacts in more than one period, please select the period in which it will be first implemented;
- a short name or internal ID for each measure in order to facilitate making reference to each measure later in this template;
- a detailed description of each measure. It is possible to refer to an attached document file, if the description exceeds the space provided here (then please list the exact file name here and in sheet K_Comments).

Measures should be entered as aggregated as possible. E.g. process optimisations over different periods can be entered as one measure with the period of the first optimisation.

No.	Period	Short name or internal ID	Detailed description
Ex.1	2031-2035	Hydrogen steel	Replacement of BF/BOF with DRI using green hydrogen (further details see separate file 'CNP file.docx')
Ex.2	2025-2030	Measures AB 5 to 7	Process optimisations over different periods starting from 2027
ME1			
ME2			
ME3			
ME4			
ME5			
ME6			
ME7			
ME8			
ME9			
ME10			

II Investments

1 Investment

Please list here all investments providing the following information:

- the year in which the investment is planned to be taken;
- a short name or internal ID for each investment in order to facilitate making reference to each investment later in this template;
- the corresponding investment costs in mio. €. This value should be expressed as the one-off investment costs, annualisation will be done automatically under point 2) below;
- a detailed description of each investment. It is possible to refer to an attached document file, if the description exceeds the space provided here (then please list the exact file name here and in sheet K_Comments).

No.	Year	Short name or internal ID	Costs in M€	Detailed description of investments
Ex.1	2032	New electric furnaces	152	Purchase and installation of electric furnaces (further details see separate file 'CNP file.docx')
IN1	2026	new conveyer belts	20	Purchase and installation 2 new conveyer belts (further details see separate file 'CNP 1 file.docx')
IN2	2032	3 new electric furnaces	152	Purchase and installation of 3 electric furnaces (further details see separate file 'CNP 2 file.docx')
IN3	2037	2 additional new electric furnaces	110	Purchase and installation of 2 electric furnaces (further details see separate file 'CNP 3 file.docx')
IN4				
IN5				
IN6				
IN7				
IN8				
IN9				
IN10				

2 Investments annualised Euros

The annualised Euros per year for each five-year period are automatically calculated based on the inputs under point 1) above.

Period	2025	2026-2030	2031-2035	2036-2040	2041-2045	2046-2050
Annualised M€	0.00	4.00	30.40	22.00	0.00	0.00

По отношение на подробното описание на **инвестициите, които** се изискват в CNP (вж. карето по-долу), може да се използва подход, подобен на минималните изисквания за енергийни одити съгласно EED. Насока (в) от приложение VI към EED изисква енергийните одити "да се основават, когато е възможно, на анализ на разходите за целия жизнен цикъл (LCCA) вместо на простия период на откупуване (SPP), за да се вземат предвид дългосрочните спестявания, остатъчните стойности на дългосрочните инвестиции и дисконтовите проценти".⁴⁶ Тази информация може да се използва и при обосновката на избраните мерки, поискана като част от описанието на въздействието на мерките (вж. раздел 3.2.6).

Текстово поле 18 Регламент за КНП, приложение А, точка 6, буква б): Описание на инвестициите в CNP

бб) подробно описание и количествено изражение на инвестициите, свързани с мерките, изразени в евро, инвестирани през определена година, както и в евро на годишна база за всеки петгодишен период;

Ако има **благоприятни условия и инфраструктурни** нужди, които трябва да бъдат налице, преди да могат да се приложат и да бъдат ефективни конкретни мерки и инвестиции, те трябва да бъдат подробно описани в ПНП. Ако условията, при които мярката може да бъде изпълнена, не са налице, могат да се приложат други мерки, за да се гарантира постигането на определените цели и етапи. Включването на тази информация ще улесни проверката на постигането на целите и етапните цели след подаването на CNR. Ако благоприятните условия и/или инфраструктурата, необходими за някоя от мерките и инвестициите, не са налице и не е възможно да се приложат алтернативни мерки за постигане на определените цели и етапни цели, на УО трябва да се представи актуализиран CNP. Този актуализиран ПНП трябва да включва актуализирани цели и етапи за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г., като отразява въздействието на липсата на необходимите благоприятни условия и/или инфраструктура, посочени в предишната версия на ПНП.

⁴⁶ Анализът на разходите за целия жизнен цикъл (LCCA) е инструмент за определяне на най-рентабилния вариант при сравняване на конкурентни алтернативни мерки за "закупуване, притежаване, експлоатация, поддръжка или изхвърляне на актив или процес, използващ енергия". При него се използва нетната настояща стойност (ННС) на сценария за запазване на дейността и на алтернативната(ите) мярка(и), както и дисконтов процент, за да се оцени нетната дисконтирана полза от предложената алтернативна мярка, за да се вземе решение за инвестиции. В препоръките за минималните изисквания за прилагане на ЕДВ се посочва, че "LCCA следва да се използва, когато всяка алтернативна възможност е еднакво подходяща за прилагане по технически причини. Енергийните одити следва, когато е възможно, да се основават на LCCA върху простите периоди на възвръщаемост".

Вижте: ГД "Енергетика", 2015 г., Проучване на енергийната ефективност в предприятията: Въвеждане на минимални национални критерии за енергийни одити в съответствие с приложение VI към Закона за енергетиката.

Директива за ефективност, Рикардо, вж.: https://energy.ec.europa.eu/system/files/2016-10/eed-art8study_on_minimum_criteria_for_energy_audits-wp3-final_0.pdf.

Примери за благоприятни условия и инфраструктурни нужди

Примери за благоприятни условия и инфраструктурни нужди могат да включват:

- Инфраструктура за транспортиране на уловения CO₂, както и наличието на места за геоложко съхранение или търсенето на такива за неговото използване, а също и съответното законодателство, даващо възможност за това, например по отношение на здравето и безопасността.
- Наличието на достатъчен капацитет на електропреносната мрежа и навременната наличност на достатъчно връзки за електрифициране на промишления производствен процес.
- Наличието на достатъчни доставки на водород и приемането на рисковете и протоколите за безопасност от страна на публичните органи и застрахователните дружества, за да се позволи преминаването към производство на базата на водород.
- Законово приемане на използването на отпадъци или рециклирани материали в определени приложения.

3.2.6 Въздействия

За всяка от мерките и инвестициите, включени в CNP, трябва да се даде както качествена, така и количествена оценка на тяхното въздействие върху емисиите на парникови газове на инсталацията за всеки от петгодишните периоди. Където е възможно, въздействието трябва да бъде представено по категории на въздействие, както е показано в таблица 2.

Таблица 2 Примери за мерки в различни категории нисковъглеродни технологии или въздействие

Категория на въздействието	Примери
(i) преминаване към технологии с ниски или нулеви емисии.	Използване на инертни аноди в алуминиевата промишленост, цимент без клинкер

(ii) енергийна ефективност и икономия на енергия	Добавяне на предварителен калцинатор и многостепенни подгреватели към циментова пещ Производство на етилен от суровини като метанол,
(iii) преминаване от изкопаеми горива към:	
(1) водород	Преминаване от интегрирано производство на стомана, използващо въглища/кокс с пещи BF/BOF, към стомана, произвеждана чрез DRI, използваща зелена електроенергия и зелен водород
(2) електроенергия	Преминаване от производство на стомана на базата на въглища/кокс (BF/BOF) към електродъгови пещи Използване на широкомащабна хибридна пещ за контейнерно стъкло с висок дял на електроенергия
Категория на въздействието	Примери
(3) биомаса ⁴¹	Замяна на изкопаемото гориво в циментова пещ с повече биомаса (в съответствие с критериите RED II)
(4) алтернативни горива от отпадъчни потоци	Газификация на отпадъци от производството на биодизел за получаване на синтетичен газ Замяна на въглищата с гориво от отпадъци в завод за калцинирана сода
(5) други източници на възобновяема енергия	Производство на екологичен водород чрез електролиза
(iv) ефективно използване на ресурсите, включително намалено потребление на материали и рециклиране.	Увеличаване на рециклирането на химикали в пластмасовата промишленост Увеличаване на рециклирането в сектори като стъкло
(v) улавяне, използване и съхранение на въглероден диоксид	Улавяне на въглерод за геолошко съхранение от отпадъчни газове от доменни пещи в сектора на желязото и стоманата

⁴¹ Изпълнение на критериите за устойчивост и намаляване на емисиите на парникови газове, посочени в член 38, параграф 5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066.

CNP трябва също така да предостави обосновка защо мерките и инвестициите, включени в плана, са избрани вместо други алтернативи с потенциално по-голямо въздействие върху намаляването на емисиите. Това може например да включва задължения по друго - национално или общностно - законодателство (например на EED).

4 Приложение А Списък на съкращенията

ALCR	Промяна на нивото на дейност	Регулиране
AVR	Регламент за акредитация и проверка	
BFG	Газ от доменна пещ	
BM	Бенчмарк	
BMU	Актуализация на бенчмарка	Изпълнителен акт
CA	Компетентни органи	
CCS	Улавяне и съхранение на въглерод	
CCU	Улавяне и оползотворяване на въглерод	
CHP	Комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия	
CNP	План за неутралност по отношение на климата	
CNR	Доклад за неутралността на климата	

CIMs		Преходен Общностен и напълно хармонизиран Прилагане Мерки съгласно член 10а, параграф 1 от Директивата за СТЕ на ЕС
CLL		Списък на изтичането на въглероден диоксид, делегиран акт
CSCF		Междусекторен корекционен коефициент
CSRД		Директива за корпоративно отчитане на устойчивостта
DH		Районно отопление
EED		Директива за енергийната ефективност
ETS		Система за търговия с емисии, като тук винаги се има предвид СТЕ на ЕС.
СТЕ НА ЕС		Европейска система за търговия с емисии
FAR		Правила за целия Съюз за хармонизирано безплатно разпределение на квоти за емисии съгласно член 10а, параграф 1 от Директивата за СТЕ на ЕС
БВ	П	Брутен вътрешен продукт
П	Г	Парникови газове
НА	Л	Историческо ниво на активност
IE	Д	Директива за емисиите от промишлеността
IPP	С	Интегрирано предотвратяване и контрол на замърсяването
IS	О	Международна организация по стандартизация
LCC	А	Анализ на разходите за целия жизнен цикъл
LR	Ф	Линеен коефициент на редукция
М	С	Държави членки
MR	Р	Регламент за мониторинг и докладване
MR	В	Мониторинг, докладване и проверка
NIM	с	Национални мерки за изпълнение
р- BM		Продуктови референтни стойности
Р	Ф	Коефициент на редукция
RR	Ф	Механизъм за възстановяване и устойчивост
QA/QC		Осигуряване на качеството / контрол на качеството
V	Р	Доклад за проверка

5 Приложение Б Преглед на съответното законодателство

В (обратен) хронологичен ред

Законодателен номер	Съкратено заглавие	URL
Да се добави	Преразгледан FAR	https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/api/files/C(2024)441?ersIds=090166e507e4c880,090166e507e4d487
Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2441	Регламент за CNP	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32023R2441
Директива (ЕС) 2023/959	Преразглеждане на Директивата за СТЕ на ЕС през 2023 г.	http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj
Регламент (ЕС) 2023/955	Регламент за социалния фонд за климата	http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj
Директива (ЕС) 2023/1791	Преразглеждане на EED през 2023 г.	http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj
Директива (ЕС) 2022/2464	Корпоративно отчитане на устойчивостта Директива (CSRD)	http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj
Регламент (ЕС) 2021/1119	Европейско право в областта на климата	http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj
Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447	Сравнително решение	http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/447/oj
Регламент (ЕС) 2021/241	Регламент за Фонда за възстановяване и устойчивост	http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj
Делегиран регламент (ЕС) 2019/331	Регламент за правилата за безплатно разпределение (FAR)	http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj

Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066	Регламент за мониторинг и докладване (MRR)	http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj
--	--	---

44

Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067	Регламент за акредитация и проверка (ACR)	http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/oj
Директива 2012/27/ЕС	Директива за енергийната ефективност (EED)	http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/oj
Директива 2010/75/ЕС	Директива за емисиите от промишлеността (IED)	http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj
Директива 2003/87/ЕО	Директива за СТЕ на ЕС	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003L0087
Директива 2003/4/ЕО	Обществен достъп до информация за околната среда	вижте https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:041:0026:0032:EN:PDF

